

Ex libris
Famulorum

~~Amstelredamum~~

3024

EXERCITATIONES
RHETORICÆ
IN ORATIONES
T/ 18 T5 I4
LIVII
PATAVINI

multiterentur.
vel communes ab Adjunctis.
Motus, Timor, Mores Viri modesti, &
simplicis.
res habet hæc Oratio partes, Insinuatio-
nem, Contentionem, & Conclusionem.
(Injurias) Insinuatio sumpta a causis belli
in simulata, tum vera, sibi que conciliat
involentiam, virum se candidum, & mo-
stum exhibens, ex Arist. l. 2. cap. 4. tex. 26.
34.
(Injurias, &) Simulata causa, quod scilicet
injuriones ubique fecerint, & contra fa-

VENETIIS, MDCCXXXIX.

APUD FRANCISCUM PITTERI.

Superiorum Permissu, ac Privilegio.

Fouelo Sautoro

D 13

DECADIS PRIMÆ

L I B. I.

O R A T I O N I S I.

Metii Fufetii ad Tullum Hostilium

Argumentum.

Ortuo in castris Clælio Albano-
rum Rege, suffectus in ejus lo-
cum Dictator Metius hac Ora-
tione Tullo Hostilio prælium dis-
suasit, obtinuitque, ut Horatiis,
& Curiatiis tergeminiis Fratribus fata utrius-
que Populi committerentur.

Loci communes ab *Adjunctis*.

Motus, *Timor*, Mores *Viri modesti*, &
simplicis.

Tres habet hæc Oratio partes, *Insinuatio-
nem*, *Contentionem*, & *Conclusionem*.

Injurias) *Insinuatio* sumpta a *causis* belli
tum simulata, tum vera, sibi que conciliat
benevolentiam, virum se candidum, & mo-
destum exhibens, ex *Arist.* l. 2. cap. 4. rex. 26.
& 34.

Injurias, &) *Simulata causa*, quod scilicet
excursiones ubique fecerint, & contra fœdus
negaverint restituere, quæ repetebantur.

Sed si Vera) Belli vera causa, cupido impe-
rii, quam candide exponit; quod subsequi-
tur, neque recte, modestiam denotat.

Illud re) *Contentio* hujusmodi *Syllogismo*
continetur ab *Adjunctis*.

4
Prælium est periculofum iis, quibus communis, vicinus, & potens hostis imminet. Sed nobis utrifque Hetrufci imminet vicini, & potentes Hostes.

Ergo periculofum est prælium, adeoque intermittendum.

Propefitionem omittit, quippe minime dubiam, ex *Arist. l. 1. cap. 6. tex. 78. & lib. 2. c. 5. tex. 41. & 45.*

Assumptionem etiam breviter attingit, neque enim Tullus negare poterat, Hetrufcos & vicinos hostes, & potentes esse.

Memor esto) Admonet Tullum, ut meminerit, fore Hetrufcos prælii fpectatores, ut utrofque deinde feflos opprimant.

Itaque) Concludit, cum utile fit rem prælio non committere, ineundam esse aliquam viam, qua fine multo fanguine uter utri populo imperet, decernatur.

Sententia.

Cupido imperii cognatos vicinosque Populos facile ad arma ftimulat.

Magna pacis colendæ neceffitas est, ubi periculum commune.

ORATIONIS II.

M. Horatii ad Populum

Argumentum.

M. Horatium, quod forem interfeciffet, Perduellionis a Duumviris damnatum, & ad Populum provocantem Pater defendit, precibusque, & lacrymis, ut abfolveretur, impetravit.

Loci communes a *Comparatione*, & ab *Adjunctis*.

Motus, *Mifericordia*, Mores *Pii Patris*, & de filio *folicitati*.

Ora-

5
Oratio brevis est, & nullum habet *Exordium*, nam & recens ex Curiatis relata victorias fatis ad *Benevolentiam* valebat, & ipfa per fe magnitudo rei *Attentos* faciebat. *Arist. l. 3. c. 14. r. 101.*

Huncine) Cum filiam jure interfectam afferre Pater non poffet, ad *Mifericordiam* confugit, & quia miferimum est inde malum contingere, unde bonum provenire oportebat, ex *Arist. lib. 2. cap. 3. r. 89.* indignum esse ait, Juvenem tanta ornatum victoria morte damnari. ex *Arist. l. 2. c. 9. tex. 93.*

Quod vix) A *Comparatione* oftendit indignitatem rei hoc modo.

Albani hostes vix hoc ferrent.

Ergo vos multo minus.

I Lictor) Per hypotypofim proponit quafi ante oculos cruciatus, & supplicium: cum enim imminetia mala ad *Mifericordiam* moveant, *Arist. ib. tex. 92.* eo majorem vim habent, fi quafi præfentia videantur, idque facit per *comparationem* contrariorum, ut ea fortuna indignus appareat.

r, Caput Obnube) Hæc, ficut etiam antecedentia, ipfa verba funt, quibus utebantur Duumviri, fi quem damnarent; ut videre est apud *Cic. Orat. pro C. Rabirio.*

Verbera Vel) Probat ab *adjunctis* loci esse indignum ea pœna, tali ratione: Tam intra, quam extra Pomærium pulcherrima habet monumenta virtutis.

Ergo utroque in loco, indignum est, de eo supplicium fumi.

Explicat *Antecedens* per distributionem, quod intra Pomærium fpolia, extra Pomærium fepulchra funt Curiatorum, quibus ille interfecit Patriæ Imperium pepererat, & e fervitute liberaverat.

A 3

In-

Intra illa Pila) Pila Horatia dicebantur, unde relata ex Curiatiis spolia pendebant. *Dionysius lib. 1.*

Pomœrium autem locus erat circa murum Urbis regionibus certis determinatus; qui inaugurato consecrabatur.

ORATIONIS III.

Tulli Hostilii ad Milites

Argumentum.

TULLUS Hostilius vocata militum concione Metium Fufetium accusat, quod in prælio contra Fidenates, & Veientes prodidisset Romanos; itemque exponit, quo genere supplicii in eum uti velit.

Loci communes *a Causis*, *a Comparatione* & *a Contrariis*.

Motus, Odium, & indignatio. Mores *ultri gravis*, & *prudens*.

In quatuor partes hæc oratio dividi potest, *Exordium*, *Narrationem*, *Contentionem*, & *Conclusionem*.

Romani) *Exorditur* a parta victoria, quam amplificat ex magnitudine periculi; sibique benevolos facit milites, quorum virtutem laudat, & odium in Metium concitat illius periculi auctorem, *ex Arist. l. 2. c. 4. r. 24. & 27.*

Nam, ne vos) *Narratio*, in qua breviter exponit, Albanos perfide egisse, docetque rationem sui consilii, quo se ostendat providum esse, & prudentem Imperatorem. *Ex Arist. l. 3. c. 16. tex. 128.*

Nec ea) *Contentionis* duæ sunt partes, in prima probat, Albanos non peccasse, hoc *Syllogismo* sumpto *a Causa finali*.

Illi non peccarunt, qui secesserunt a prælio, ut suo Duci parerent.

Sed

Sed Albani inficii prodicionis secesserunt a prælio Ducem sequuti.

Ergo non peccarunt.

Propositionem confirmat *a comparatione* parium; idem enim, inquit, vos Romani fecissetis, si agmen alio vertissem, nec vos quisquam propterea jure proditores appellaret.

Metius) Altera est *contentionis* pars, qua culpam omnem transfert in Metium, eumque unum proditorem fuisse ostendit, proindeque dignum ultimo supplicio tali ratione: Qui socios contra fœdus, & jusjurandum prodit, dignus est morte: Metius nos prodere voluit contra, &c. Ergo.

Propositio latet in pulcherrima illa sententia: *Audeat deinde*, innuens *a Contrariis*, puniendum esse, qui talia admittit.

Assumptio manifeste habetur expressa per Figuram Repetitionem, qua tria Metii peccata recensentur. 1. secessio ad Montes. 2. bellum illius consilio excitatum. 3. violatio fœderis: nec temere primo loco ponit, quod magis notum, magisque præfenserat.

Quod bonum) Concludit, exponens quid jam statuerit tum de Albanis, tum de Merio, illos scilicet traducendos esse Romam, & civitate donandos, hujus corpus in penam prodicionis passim esse distrahendum.

Quod bonum) Formula Romanis usitata, cum precarentur feliciter sibi evenire, quæ agenda suscipierent.

Populum omnem) Prima pars *Conclusionis* de Albanis traducendis Romam: cumque supra eos a culpa immunes fuisse dixerit, hic negare videtur, hujusmodi consilium molestiam Albanis afferre posse, tum quod promittat, illos fore participes civitatis, Senatus, & Reip. tum quod conveniens dicat esse, redi-

A 4 re

re in unum, qui ex uno in duos populos divisi fuerant.

Meri Fuseli) Altera pars concl. comprehendit supplicium Metii, qua probat, puniendum esse genere supplicii supra allato, & quidem indignum esse *Misericordia*, sic ab *Antecedentibus*.

In eum lenis esse non debeo, qui est insaniabilis; Ex *Arist.* l. 2. c. 3. r. 16.

Talis est Metius. Ergo.

Ostendit enim Metius, nescire se fœdera servare, cum illud vix cum Romanis ictum statim violaverit.

Ut igitur) Convenire Metio illud supplicium probat a *pari*; ut qui animum inter hostes, & Romanos habuit ancipitem, & neutristotus adhæsit, illius etiam corpus lacere-
tur, & distrahatur in partes.

Sententia.

Major, & periculosior dimicatio est cum perfidis sociis, quam cum hostibus.

Audebit qui visalius, nisi in sceleratos insignem mortalibus documentum detur.

ORATIONIS IV.

Lucretiæ ad Cognatos

Argumentum.

Lucretia per vim stuprum passa a S. Tarquinio, rem suis aperit, & ad ultionem hortatur.

Loci communes ab *Effectis*, & a *Causis*.
More *Matrona casta*, & *injuriam affecta*.

Motus, *Ira*, & *indignatio*.

Qua-

Quatuor, eæque brevissimæ, sunt hujus Orationis partes: queritur de injuria; se a culpa immunem facit; obtestatur virum, & amicos, ne patiantur insultum; & consilium moriendi patefacit.

Minime) Amplificat ab *Effectis* injuriam sibi a Tarquinio illatam.

Omnia eripit mulieri, qui ejus pudicitiam violat.

Me violavit Tarquinius.

Ergo omnia simul eripuit, adeoque maxima affecit injuria.

Propositio pulcherrima sententia continetur, *Assumptio* habetur iis verbis: *Vestigia &c.*

Caterum) Secunda pars, qua se excusat hoc *Syllogismo a Causis*.

Ille non peccat, qui non consentit:

Ego non consensi. Ergo non peccavi.

Patet *propositio*; *Assumptio* probatur ab *effectis*.

Si consensissem, non ultro mori vellem:

Sed ultro volo mori. Ergo.

Sed date) Tertio loco ad Ultionem hortatur, amplificans ab *adjunctis* magnitudinem injuriæ, quod hospitem violaverit, quod vim adhibuerit, quod voluptatem utrique pestiferam perceperit. *Arist. lib. 2. c. 2. r. 12.*

Vos videritis) Ultimo exponit, quid de se ipsa statuerit, redditque causam, cur, etiam si non peccaverit, mori tamen velit; ne scilicet, si ego vixero violata per vim, habeant impudicæ mulieres, quo se excusent.

Sententia.

Nihil salvum est mulieri amissa pudicitia.

Ex Dec. 1. Lib. 2.

O R A T I O N I S V.

Bruti ad Collatinum

Argumentum.

Pulsis Tarquinis, ex eadem gente Collatinus obtinuit Consulatum, quem proinde Brutus hortatur hac oratione, ut se magistratu abdicet, & eat sponte in exilium, quo Populum omni suspicione liberet.

Loci communes ab *Adjunctis*, & a *Can-*
sis.

Motus, Timor. *Mores probi Civis*, &
de libertate solliciti.

Hoc uno *Syllogismo* res agitur.

Nemo, a quo periculum libertati sit, Romæ esse debet, & Imperium obtinere.

A te, Collatine, periculum est Libertati.

Ergo neque Romæ, neque cum imperio esse debes.

Neminem) *Propositionem* confirmat allato Populi jurejurando, quod asserit summa ope, & omnino tuendum esse.

Invitum se) *Antequam Assumptionem* probet, duo præmittit, quibus *Benevolentiam* sibi conciliat, & invitum se hoc dicere, quod amicus sit Collatino, neque disturbum, nisi cohereret Patriæ amor: quorum alterum patet ex *Arist. l. 2. c. 4. r. 33.* alterum ex eodem *l. 1. c. 7.*

Non credere) Probatur *Assumptio*, imminere scilicet periculum libertati a Collatino, ab *Adjunctis* Populi sibi metuentis, donec ille fuerit in Urbe. *Arist. l. 2. c. 5. r. 41.* Generis, quod ex Genere Tarquiniorum sit. Nominis, quia & ipse Tarquinius vocabatur: Dignitatis, quod esset in Imperio.

Id

Id officere) Obesse dicit Reip. non solum quod in imperio sit Collatinus, sed etiam quod in Civitate: utrumque enim comprehendit.

Hunc tu) *Concludit*, suadens non tantum abdicationem Magistratus, sed etiam exilium: cumque superius ostenderit, ad conservandam libertatem hoc esse necessarium, nunc hortatur, ut sua voluntate id præstet, & argumentatur ab *honesto* hoc modo. *Ex Arist. l. 1. c. 9. tex. 151.*

Sublatum e civitate Regnum tuum est beneficium.

Sed si Tu ex regio Tarquiniorum genere fueris in Civitate, non omnino sublatum est Regnum.

Ergo, ut tuum absolvas Beneficium, civitate cedas necesse est. Deinde ab Utili.

Res tuas) Quod si sponte abiret, habiturus erat omnia, quæ possidebat, quasi minitari vellet amissionem bonorum, si judicium Populi expectaret. *Arist. l. 1. c. 6. r. 72.*

Amicus abi) A necessario, fore, ut quam primum eum Populus abire jubeat, qui cum gente Tarquinia Regnum abiturum Roma putabat, ideoque satius esse id sponte, & amico animo suscipere, quod evitari non poterat.

Sententia.

Non ferendum in Repub. unde periculum sit libertati.

A 6

O R A.

ORATIONIS V.

Bruti ad Collatinum

Argumentum.

Pulsis Tarquiniis, ex eadem gente Collatinus obtinuit Consulatum, quem proinde Brutus hortatur hac oratione, ut se magistratu abdicet, & eat sponte in exilium, quo Populum omni suspicione liberet.

Loci communes ab *Adjunctis*, & a *Causis*.

Motus, Timor. *Mores probi Civis*, & *de libertate solliciti*.

Hoc uno *Syllogismo* res agitur.

Nemo, a quo periculum libertati sit, Romæ esse debet, & Imperium obtinere. A te, Collatine, periculum est Libertati. Ergo neque Romæ, neque cum imperio esse debes.

Neminem) *Propositionem* confirmat allato Populi jurejurando, quod asserit summa ope, & omnino tuendum esse.

Invitum se) *Antequam Assumptionem* probet, duo præmittit, quibus *Benevolentiam* sibi conciliat, & invitum se hoc dicere, quod amicus sit Collatino, neque diuturnum, nisi cogeret Patriæ amor: quorum alterum patet ex *Arist. l. 2. c. 4. r. 33.* alterum ex *eodem l. 1. c. 7.*

Non credere) Probatur *Assumptio*, imminere scilicet periculum libertati a Collatino, ab *Adjunctis* Populi sibi metuentis, donec ille fuerit in Urbe. *Arist. l. 2. c. 5. r. 41.* Generis, quod ex Genere Tarquiniarum sit. Nominis, quia & ipse Tarquinius vocabatur: Dignitatis, quod esset in Imperio.

Id

Id officere) Obesse dicit Reip. non solum quod in imperio sit Collatinus, sed etiam quod in Civitate: utrumque enim comprehendit.

Hunc tu) *Concludit*, suadens non tantum abdicationem Magistratus, sed etiam exilium: cumque superius ostenderit, ad conservandam libertatem hoc esse necessarium, nunc hortatur, ut sua voluntate id præster, & argumentatur ab *honesto* hoc modo. *Ex Arist. l. 1. c. 9. r. 151.*

Sublatum e civitate Regnum tuum est beneficium.

Sed si Tu ex regio Tarquiniarum genere fueris in Civitate, non omnino sublatum est Regnum.

Ergo, ut tuum absolvas Beneficium, civitate ceda necesse est. Deinde ab Utili.

Res tuas) Quod si sponte abiret, habiturus erat omnia, quæ possidebat, quasi minitari vellet amissionem bonorum, si judicium Populi expectaret. *Arist. l. 1. c. 6. r. 72.*

Amicus abi) A necessario, fore, ut quam primum eum Populus abire jubeat, qui cum gente Tarquinia Regnum abiturum Romam putabat, ideoque satius esse id sponte, & amico animo suscipere, quod evitari non poterat.

Sententia.

Non ferendum in Repub. unde periculum sit libertati.

A 6

ORA.

ORATIONIS VI.

Valerii Consulis ad Populum

Argumentum.

P. Valerius Consul, quod in Velia ædificaret domum alto, & munito loco, venit in suspicionem regni affectari, de quo crimine se hac oratione apud Populum expurgavit.

Loci communes a *Repugnantibus*.

Motus, *verecundia*, & indignatio ob suspicionem. Mores *viri integri & prudentis*.

Exordium nullum est: cum enim Historicus extra concionem admoneat, multa dicta fuisse a Valerio, dolente namque vocari se in crimen, & *Invidiam* per duplicem comparisonem, tum Bruti a simili, qui matura gloria, necdum se vertente in *Invidiam*, occubuerat, tum Proditorum a *dissimili*, quibus ipse libertatis assertor assimilari videbatur; hæc valent vice *exordii* ad excitandam in se populi *Misericordiam*, adeoque amorem, quasi illa immerito pateretur; ex *Arist. l. 2. cap. 8. t. 92.*

Numquamne) Statim igitur purgare incipit se de objecto crimine, & primum a *Repugnantibus* hoc modo: *Arist. l. 3. c. 15. tex. 103.*

In eum non cadit suspicio affectati regni, qui civis est integerrimus, & inimicus Tyrannidis.

Talis ego sum. Ergo in me non cadit.

Numquamne) *Propositis Syllogismi* generalis.

Ego me) *Assumptio* indignationem habet. ideoque per iteratas interrogationes proferatur. *Arist. l. 2. c. 9. tex. 101.*

Tam levi momento) hoc est, adeone facili-

ne-

negotio mea apud vos fama lædi potest? *Non obstat*) Alia ratione a *Repugnantibus* ita disputat de *Causa* ipsa suspicionis:

Non ideo ædificavi in Velia, quod regnum affectarem, si paratus sum Ædes illas demoliri, & infra collem ædificare; *Arist. l. 3. c. 15. t. 115.*

Sed ita res se habet. Ergo.

Propositio reticetur, *Assumptionem* autem explicat, declarans palam omnibus, quid facturus sit.

In Velia) *Epiphonema*, pudorem simul, & indignationem exhibens, quasi ipse sit indignus, ut eo in loco habitet, in quo passim reliqui omnes. *Arist. lib. 2. cap. 6. t. 66. & c. 9. t. 97.*

Sententia.

Spectata virtus procul esse debet a suspicionem.

Levi momento boni viri fama apud plebem pendet.

Qui sim, quam ubi sim, magis refert.

ORATIONIS VII.

Coriolani ad Patres.

Argumentum.

CUM ad levandam caritatem annonæ magna vis frumenti ex Sicilia advecta esset, Martius Coriolanus Patres hortatus est, ne prius daretur Plebi frumentum, quam illa jura cederet per secessionem extorta: hinc exilium Coriolano.

Loci communes a *contrariis*, *comparatione*, & ab *Adjunctis*.

Mo-

Motus, *Indignatio*. Mores *viri Nobilis*.

Duplici ex capite contendit, non esseandum frumentum Plebi, nisi reddat sua jura Patribus; tum quia per vim, & injuriam eadem extorsit, tum quia Plebs causa erat caritatis.

Primus *Syllogismus* ab iniquo sic procedit:
Ut habeant frumentum, reddere debent,
quod contra æquitatem tenent.

Sed contra æquitatem ea sibi jura arrogarunt per vim.

Ergo iis cedant, ut frumentum habeant.
Si annonam) *Conclusio Syllogismi*.

Cur ego) *Assumptio*, & quamvis de se loquatur, omnes tamen Optimates comprehendit; ad indignationem excitandam crebris utitur interrogationibus.

Cur ego) Prima interrogatio a *Contrariis*: Iniquum est, Viros nobil. quasi sub jugum missos, & iniquis conditionibus redemptos ferre plebejos Magistr. & vilissimi hominis potentiam.

Egone) Secunda interrogatio ab *Adjunctis* temporis. Nunc possumus his nos indignitatibus liberare, cum antea excusaret necessitas.

Tarquinium) Tertia interrogatio a *Comparatione*. Iniquum est parere Sicinio, qui parere Tarquinio recusarunt.

Alter *Syllogismus* a *Causa* ita procedit:
Jure premitur Caritate, qui causa est Caritatis.

Sed Plebs causa est Caritatis Annonæ.
Ergo,

Propositio manifesta est; cumque misereamur eorum, qui injuste calamitate premuntur, ex *Arist.* l. 2. c. 8. r. 92. indignus est *miserordia*, qui sui auctor est infortunii.

Scedat nunc) *Assumptio* per concessionem expressa plenam indignationis, & acerbitatis.

Audeo dicere) *Concludit*, si Plebs caritate Annonæ prematur, fore, ut se ad cultum Agrorum convertat, quos antea coli prohibuerat, scilicet calamitate feroces cæterum Plebis animos domari.

ORATIONIS VIII.

Tullii ad Coss. Romanos.

Argumentum.

Tullius Princeps Volschorum Consules hortatur, ut Volscos ludis prohibeant, quærens belli causam contra Romanos: & inde atrox bellum ortum est.

Loci communes a *Causis*, & ab *Adjunctis*.
Motus, *Timor*. Mores *Viri simulato prudentis*, & *integri*.

Hæc brevis Oratio tres habet partes, *Exordium*, *Contentionem*, & *Conclusionem*.

Invitus) *Exordium*, quo removet a se malevolentiae suspicionem, cum & invitus de suis Civibus diceret, & non admissa ab iis facinora criminaretur, sed curaret, ne admitterentur. *Arist.* l. 2. c. 4. r. 26. & 29.

Nimio) Sequitur *Contentio*, quæ tali Syllogismo continetur a *Causis*:

Ab iis cavere debent Romani, qui volunt, & possunt lædere.

Sed Volsci & volunt, & possunt lædere, Ergo.

Propositio habetur ex *Arist.* l. 2. c. 5. r. 41.

Nimio) Probat primam partem *Assumptionis*, velle Volscos Romanis injuriam facere, ex bellis antea sæpe gestis, & ex mobilitate ingenii *Arist.* l. 1. c. 12. r. 222.

Magna hic nunc) Probat altera *Assumptionis* pars ab *Adjunctis* multitudinis Volscorum, & ludi publici, cujus spectaculum magis

gis reddat incautos. *Arist. l. 1. c. 12. r. 223.*

Memini) Idem etiam confirmat exemplo Sabinorum, ubi malitiose Sabinis tribuit, quod Romanorum facinus fuit.

Horret animus) *Conclusio* ipsius *Assumptionis*: probabile est enim, ii, qui volunt, & possunt lædere, fore ut lædant, Syllogismi autem *Conclusio* non exprimitur ad evitandam calumniæ suspicionem.

Hæc nostra) Ultimo sibi Amorem, & Fidem conciliat; Amorem, utpote non tantum de sua, sed etiam de Romanorum salute sollicitus: *Ex Arist. l. 2. c. 4. r. 22.* Fidem, quippe qui Roma non abiret, nisi periculum immineret.

ORATIONIS IX.

Tullii ad suos.

Argumentum.

Iustos abire Roma Volscos, adeoque ira inflammatos hac Oratione Tullius ad bellum contra Romanos concitavit.

Loci communes a *Comparisonem*, ab *Adjunctis*, & a *Consequentibus*.

Motus, *Ira*. Mores *Viri Magnanimi*, & de *Patriæ gloria solliciti*.

Tota hæc Oratio uno Syllogismo comprehenditur:

Ulcisci debemus eos, qui nos ignominia afficiunt.

Romani nos ignominia affecere: Ergo eos ulcisci debemus.

Propositio pendet ex *dictis* ab *Arist. l. 2. c. 2. r. 8. & 9.*

Veteres) *Assumptio* amplificata primum a *Comparisonem*: ostendit enim hanc esse maximam

nam contumeliam præ cæteris antea acceptis. *Arist. l. 1. c. 14. r. 256.*

An non) Prosequitur deinde ab *Adjunctis* personarum, quæ Volscos ignominia affectos viderunt: ait autem, *traductos per ora hominum*, hoc est, ab omnibus derisos contumeliose.

Quid qui vos) Tercio amplificat *Assumptionem* a *Consequentibus*; qui enim factum novērunt, & causam ignorant, putabunt, inquit, vos alicujus sceleris fuisse conscios.

Quid deinde) Tandem ab *adjunctis* *profectionis*, quam ita maturare coacti sunt, ut fugæ potius, quam profectionis speciem habuerit.

Bellum vobis) *Conclusio Syllogismi*, debemus igitur ulcisci, qui nos primi læserunt, *Arist. l. 1. c. 14. r. 255.*

ORATIONIS X.

Veturie ad Filium.

Argumentum.

Veturia cum filio Coriolano expostulat Romana mœnia obsidente, & illi persuadet omittere Patriæ communis oppugnationem.

Loci communes ab *effectis*.

Motus, *Misericordia*. Mores *Matronæ gravis, quæ Mater sit*.

Duas habet partes, *Exordium*, & *Contentionem*.

Sine, prius) Excitat in *Exordio* *Misericordiam* tum respectu sui, quæ fere captiva videri possit, tum respectu filii, quem exulem postea & hostem videat; nam cum sit Mater, nihil opus est Benevolentia, *Arist. l. 2. c. 8. r. 86.*

Se-

Sequitur *Contentio*, in qua Filium hortatur, ut desistat ab oppugnanda patria in gratiam Patriæ, Matris, & Liberorum.

Potuiſſi) Hoc utitur argumento ab amore Patriæ.

Impium est oppugnare Patriam, quæ nos genuit, & in qua sunt domus, penates. Talis est tibi Roma. Ergo.

Ergo ego) Alterum argumentum a se ipsa hoc modo:

Pati non debes, me omnium miserrimam esse.

Sed tua causa miserrima omnium sum. Ergo.

Et *Assumptionem* probat ab Effectis, quia nisi Coriolanum peperissem, inquit, mihi, & Patriæ certa esset libertas.

Sed ego) Acerbissima consolatio, qua se dicit neque deterius quidquam pati posse, & hæc sibi quam primum finem habitura; & ultimo parvulos liberos ostendit, quibus in communi calamitate aut mors, aut servitus immineat. *Arist.* l. 2. c. 8. r. 89.

Sententia.

Nemo bonus populatur terram, quæ eum genuit, & aluit.

Ex Dec. 1. Lib. 3.

ORATIONIS XI.

Fabii ad Tribunos.

Argumentum.

Terentillo Trib. Pleb. Legem promulgante adversus Imperium Consulare, cum uterque Consul abisset, Q. Fabius Præfectus Ur-

Urbis Tribunos reliquos hortatur, ut rem usque ad adventum Consulum differri curent.

Loci communes a *Causis*, & a *Comparatione*. Motus, *Pudor*. Mores *Viri prudentis*.

Hujusmodi *Orationis Syllogismus* talis est.

Illud impedire debetis, quod nobis est miserum, vobis invidiosum.

Sed Legem hanc ferri absentibus Consulibus nobis miserum, vobis invidiosum est.

Ergo impedire hoc debetis.

Vos ceteri) *Propositio* confirmata a *Causa* finali Tribunatus.

Nobis miserum) *Assumptio syllogismi*, & desertam Remp. dicit, hoc est præsidio Consulium spoliata.

Agite cum) *Conclusio* manifeste expressa.

Ne a qui) *Confirmatio Assumptionis a Comparatione* hoc modo.

Facere non debent Tribuni, quod hostes non fecerunt.

Sed mortuis anno priore Cofs. bello non institere:

Ergo neque Tribuni instare debent Legi Cofs. absentibus, adeoque si institerint, nobis quidem miserum, illis autem invidiosum erit facere id, quod hostes non fecere, *Arist.* l. 2. c. 1. r. 37.

ORATIONIS XII.

Valerii ad Populum.

Argumentum.

Servi, & exules occupaverant Capitolium duce Herdonio Sabino; cumque contra eos haberi delectum Tribuni impedirent, P. Valerius Consul hac oratione in eosdem inventus est, populoque suavit, ut arma caperet.

Lo-

Sequitur *Contentio*, in qua Filium hortatur, ut desistat ab oppugnanda patria in gratiam Patriæ, Matris, & Liberorum.

Potuisse) Hoc utitur argumento ab amore Patriæ.

Impium est oppugnare Patriam, quæ nos genuit, & in qua sunt domus, penates. Talis est tibi Roma. Ergo.

Ergo ego) Alterum argumentum a se ipsa hoc modo:

Pati non debes, me omnium miserrimam esse.

Sed tua causa miserrima omnium sum. Ergo.

Et *Assumptionem* probat ab Effectis, quia nisi Coriolanum peperissem, inquit, mihi, & Patriæ certa esset libertas.

Sed ego) Acerbissima consolatio, qua se dicit neque deterius quidquam pati posse, & hæc sibi quam primum finem habitura; & ultimo parvulos liberos ostendit, quibus in communi calamitate aut mors, aut servitus imminet. *Arist. l. 2. c. 8. r. 89.*

Sententia.

Nemo bonus populatur terram, quæ eum genuit, & aluit.

Ex Dec. 1. Lib. 3.

ORATIONIS XI.

Fabii ad Tribunos.

Argumentum.

Terentillo Trib. Pleb. Legem promulgate adversus Imperium Consulare, cum uterque Consul abisset, Q. Fabius Præfectus

Ur.

Urbis Tribunos reliquos hortatur, ut rem usque ad adventum Consulum differri curent.

Loci communes a *Causis*, & a *Comparatione*.

Motus, *Pudor*. Mores *Viri prudentis*.

Hujusmodi Orationis *Syllogismus* talis est.

Illud impedire debetis, quod nobis est miserum, vobis invidiosum.

Sed Legem hanc ferri absentibus Consulibus nobis miserum, vobis invidiosum est.

Ergo impedire hoc debetis.

Vos ceteri) *Propositio* confirmata a *Causa* finali Tribunatus.

Nobis miserum) *Assumptio syllogismi*, & desertam Remp. dicit, hoc est præsidio Consulium spoliata.

Agere cum) *Conclusio* manifeste expressa.

Ne a qui) *Confirmatio Assumptionis a Comparatione* hoc modo.

Facere non debent Tribuni, quod hostes non fecerunt.

Sed mortuis anno priore Coss. bello non insistere:

Ergo neque Tribuni instare debent Legi Coss. absentibus, adeoque si insisterint, nobis quidem miserum, illis autem invidiosum erit facere id, quod hostes non fecere, *Arist. l. 2. c. 1. r. 37.*

ORATIONIS XII.

Valerii ad Populum.

Argumentum.

Servi, & exules occupaverant Capitolium duce Herdonio Sabino; cumque contra eos haberi delectum Tribuni impedirent, P. Valerius Consul hac oratione in eosdem invasus est, populoque suavit, ut arma caperet.

Lo.

Loci communes a *Repugnantibus*, & ab *Adjunctis*.

Motus, *Indignatio*, & *Metus*. Mores *boni Civis*, & *Religiosi*.

In tres partes dividitur, *Exordium*, *Contentionem*, & *Conclusionem*.

Quid hoc) Exorditur increpans *Tribunos*, qui *Reip.* perniciem inopportuna illa contentione intentarent. *Tam felix Arist.* l. 2. c. 9. r. 98.

Duplici deinde utitur in *Contentione* *Argumento*, quorum primum sic se habet:

Deos saltem vobis conservare debetis.

Ex *Arist.* l. 2. c. 5. r. 50.

Sed ii obsidentur in *Capitolio*. Servate igitur, arma capientes.

Si vos vobis) *Propositio syllogismi*.

Jubiter) *Assumptio*, & appellat *Penates* publicos, quia universæ *Civitatis*, non privati alicujus, *Dii* erant *Penates*.

Alter *Syllogismus* sic conficitur a *Repugnantibus*.

Illa male administratur *Resp.*, in quam cum hostes ingruunt, non arma capiuntur, sed *Senatus*, & *Comitia* habentur.

Sed nunc hostes ingruunt, & non modo non arma capimus, sed etiam *Senatus*, & *Comitia* quasi pacis tempore habentur. Ergo.

Hæc vobis) *Conclusio syllogismi* per interrogationem probata.

Tantum hostium) *Assumptionis* prima pars ab *Adjunctis* loci amplificata.

Comitia interim) altera pars *Assumptionis*. *Comitia* habentur, cum arma sumenda forent. Dicit autem *Comitia* esse in foro, quasi ad *Legem* contra consulare imperium

fer-

ferendam convenissent, & ad resistendum *Legi Senatus* interea haberetur.

Romule Pater) Convertitur ad *Romulum*, eumque cum precatur, seque pollicetur primum affuturum, alios etiam excitat, tum reverentia *Patris Romuli*, tum exemplo suo.

Ab his iisdem) *Historia* habetur in primo *Libro*; *Sabini* enim *Tatio Duce Tarpejam* arcem occupaverant.

ORATIONIS XIII.

L. *Quintii Cincinnati* adversus *Tribunos*.

Argumentum.

Perturbantes *Remp.* *Tribunos Pleb.*, maximeque *A. Virginium* acriter hisce verbis objurgat *L. Q. Cincinnatus Consul*, ut eos averteret a *Lege* ferenda.

Loci communes ab *Effectis*, a *Consequentibus*, a *Comparisonibus*, & a *Dissimili*.

Motus, *Ira*, & *Pudor*. Mores *Virigravis*, & *vehementis*.

Duas habet hæc *Oratio* partes: prima quidem investivam in *Tribunos* continet: in secunda proficitur, se velle *Plebem* a *Comitiis* ad bellum traducere, cumque vi, & imperio uti statuerit, nullum adhibet ad captandam *Benevolentiam* *Exordium*. Ex *Arist.* l. 3. c. 13. *Text.* 93.

Quoad primam partem, hujusmodi *syllogismus* habetur ab *Effectis*.

Ii sunt objurgandi, qui male merentur de *Rep.*, & *Religione*.

Tribuni pessime meriti sunt de *Rep.*, & *Religione*. Ergo.

Propositio manifesta est.

Assumptio probatur per partes, & in primis a *Comparisonibus* majorum sic:

Plus

Plus nocuere Tribuni Reip., quam hostes,
Ergo.

Secundo sic a *Consequentibus*.

Tribunorum culpa Plebs trucidata fuisset,
nisi Tusculani auxilio venissent.

Ergo pessime de Rep. meriti sunt.

Tertio tali ratione a *Comparisonem* minorum. Cuilibet ex Plebe laboranti auxilium ferendum est. Ergo Diis multo magis. Ergo qui Diis auxilium ferri prohibuerunt, male de Religione meriti sunt.

Aulus ille) *Conclusio* majoris syllogismi, neque solum oburgatione, sed ultimo etiam supplicio dignos esse dicit.

Herdonius si) Prima probatio *Assumptionis*, qua contendit majus fuisse Tribunorum scelus in Remp. quam hostium.

Et vos) Repetitio superioris *Conclusionis* probata per Interrogationem invidiæ, & indignationis plenam. *Ex Arist.* l. 1. c. 14. tex. 256.

Pudet deorum) Secunda probatio *Assumptionis*, quam amplificat ab Adjunctis loci, & Personarum. l. 2. c. 6. r. 65.

Et qui ante) A dissimili ostendit indignitatem rei.

Hoc est tribuni) Vos scilicet, qui ad auxilium Plebi ferendum creati estis, eam Hosti trucidandam objecistis, neque tantum malum evasisset, nisi armati Romam Tusculani venissent. l. 2. c. 9. tex. 89.

Scilicet si quis) Tertia probatio *Assumptionis*; exprobrat autem Tribunis, quod Plebem a cætero quasi Populo separent in perniciem Civitatis, cum universa Resp. tribus ordinibus contineatur, Senatus, Equitum, & Plebis.

Jupiter optimus) Altera *Comparisonis* pars. Siplebejo homini, Jovi multo magis.

Et hi postulant) *Conclusio* hujus Argumenti, quæ

quæ majorem vim habet a Titulo Tribunorum, quod cum Sacrosancti ipsi dicerentur, Deos Sanctos esse non putarent.

Absoluta reprehensione adversus Tribunos suscepta, aperit in secunda parte suæ mentis sententiam, quidque jam decreverit facere, declarat.

At enim) Aserit nullo modo se pati velle, Legem Terentillam perferri, additque rationem a congruo, quia non decebat tantis obrutos sceleribus Legum esse latores.

Tum hercule) Mortuo Valerio, lex tamen Reip. perniciofa lata non est: si me consulere tuleritis, dicendum erit, creari me Consulem perniciosius Reip. fuisse, quam illum alterum mori.

Jam primum) Denunciat Expeditionem in Hostes, proposito periculo, si captum Capitolium intellexissent, antequam reciperetur. *Lib. 1. c. 12. r. 213.*

Sententia.

Magis supplicio dignus est seditiosus Civis, quam Hostis.

Sanctus non est, qui Deum neque Sacrum, neque Sanctum putat.

Multi bellantes magis, quam pacati propitium Deum habent.

ORATIONIS XIV.

Cincinnati ad Senatum.

Argumentum.

Factum fuerat Sen. Consultum, ne continuarentur Magistratus, & iidem Tribuni resicerentur: creatis a Plebe iisdem Tribunis, Sc-

Senatum etiam eundem Cincinnatum Consulem designantem ipse reprehendit.

Loci communes a *Comparatione*, & a *Contrariis*.

Motus, *Verecundia*. Mores *Viri constantis*. Dividi potest Oratio in tres partes, *Exordium*, *Contentionem*, & *Conclusionem*.

Mirer si) In *Exordio*, ut Patres statim reprehendat, causam affert, cur Plebs parvi faciat decreta Senatus, quia nimirum ipsi eadem elevant, & nullius momenti esse docent.

Quippe quia) Contendit, absurdum esse, Patres velle æque se temere gerere, ac se gerit Plebs, idque probat quadruplici ratione.

Tanquam) Prima ratio, quia non ideo Senatus plus poterit in Civitate, quia plus habebit licentiæ.

Levis enim) Secunda ratio a *Comparatione*.

Magis peccat qui sua, quam qui aliorum decreta violat. *Arist. lib. 1. c. 14. r. 251.*

Ergo vos magis peccatis, quam Plebs.

Imitemini) Tercio a *Contrariis*: Prudens non debet illum imitari, qui est sine consilio; Senatus prudens est, Plebs inconsulta. Ergo non debet. &c.

Propositio reticetur. *Assumptio* vero, & *Conclusio* simul habetur in concessione illa Ironica.

Et qui exemplo) Ultimo tandem sic ab officio Senatus:

Vos exemplo esse debetis, ut alii recte agant.

Ergo ad aliorum exemplum non debetis peccare. *L. 2. c. 6. r. 68.*

Nec me) Suam voluntatem patefacit, eoque frustra laborare ostendit, cum ipse ad resistendum paratus sit.

Te vero) Per Apostrophen concludit hortan-

tando collegam, ne sui rationem habeat in comitiis consularibus, qua una ratione ait suam gloriam augeri posse, & invidiam ex continuato Magistratu levare. *L. 2. c. 10. r. 106.*

Universa porro hæc Oratio variis, pulcherrimisque sententiis scatet, unde nil opus est aliquot solummodo decerpere.

ORATIONIS XV.

Icilius ad Appium Decemvirum de sponsa Virginia.

Argumentum.

Appius Claudius sententiam tulerat contra libertatem Virginiam, cujus ille captus erat amore; superveniens Julius Virginiam sponsus Appium alloquitur.

Loci communes nulli sunt.

Motus, *Confidentia*. Mores *prii*, & *soli* liciti sponsi.

Partes Orationis tres sunt.

Ferro) Exorditur a violentia, & libidine Appii, ut in eum odium Populi concitet. *Lib. 2. c. 4. r. 37.*

Virginem ego) Appio multa exprobrat, nimirum potentiam, Tyrannidem, & libidinem, quod civium sponfas violare auderet. *L. 2. c. 6. r. 73.*

Non sibi tribunitium) Decemviri ea lege creati fuerant, ut nullus alius Magistratus Romæ esset, & ne ad Populum quidem ab iis provocatio daretur; quod ipsum invidiosum erat.

Huc si vis) Minitatur vim, si cum Virginia vi agatur.

Postulo Appi) *Conclusio*, qua Appium hortatur, ne quidquam temere decernat, &

Tem. V.

B

expe-

expectari Patrem jubeat; se interea profite-
tur constantem fore in vindicanda libertate
Puellæ. *Lib. 2. c. 5. f. 55.*

Si hujus) Hoc est, si pater permiserit ma-
nere in servitute filiam, donec judicium pro-
feratur, ei conditionem illius quærendam
esse, fervane sit, an libera.

Sententia.

Tribunatus, & Provocatio duæ arces
tuendæ libertatis.

Omnium maxime pudicitia in tuto esse
debet.

Virum fortem vita potius deseret, quam
fides.

ORATIONIS XVI.

Seniorum ex Patribus de abrogando
Decemviratu.

Argumentum.

FACTA in Sacrum montem Plebis secessione,
quidam ex senioribus Patres hortantur,
ut Decemviratum abrogent, & fieri Tribu-
nos Pleb. patiantur.

Loci communes a *Consequentibus*, ab
Adjunctis, & ab *Antecedentibus*.

Motus, *Timor*. Mores *Virorum prudentium*, & *Patriæ amantium*.

Nihil opus erat *Exordio*, nam res ipsa & at-
tentionem, & benevolentiam conciliabat.
L. 3. c. 14. f. 3. adeoque sola contentio pertra-
ctatur, cujus duæ sunt partes.

Quid expectabitis) Prima pars *Contentionis*
ita primum a *Consequentibus* probatur. Non
est ferendum ruere omnia, ac deflagrare.

Sed nisi Decemviri Magistratum depo-
nent,

nent, ruent omnia, & deflagrabit.
L. 2. c. 5. f. 50. & 51. Ergo.

Tota hæc *ratiocinatio* uno tantum *Epiche-
remate* comprehenditur.

Quod antea) Per *Apostrophem* ad Decem-
viros ita ab *adjunctis*:

Illud est abrogandum Imperium, quod
maxima est cum turpitudine conjun-
ctum.

Sed Decemviratus talis est. Ergo.

Et probat *Assumptionem*, quia turpe est,
in ea civitate imperium obtinere, in qua nul-
li fere sint cives, quibus jus dicatur.

Amplexi tenetis) Hoc est, per vim retine-
tis contra reliquorum Civium voluntatem.

Sequitur deinde ab imminente periculo
Argumentum:

Non debetis cum casu Urbis finire im-
perium.

Sed urbis occasus vel a Plebe irata, vel
ab hostibus imminet. Ergo.

Quid si hostes) *Assumptio* per interrogationes.
Occasus) *Propositio* Major.

In altera *Contentionis* parte ut necessaria
probatur creatio Tribunorum Plebis: cumque
hæc haberi non posset, nisi post abrogationem
Decemviratus, ut patet ex supradictis, ideo
utrumque per adverbium *atque* conjungitur.
Syllogismus talis est:

Necessario admittendi sunt Tribuni Plebis.

Ergo frustra repugnamus. *L. 1. c. 4. f. 43.*

Quidam enim in odium Tribunitiæ pote-
statis Decemviratum tuebantur.

Atque aut) *Dilemma*, quo probatur *ante-
cedens*, cum illud alterum omnes fateantur,
sine Plebe nullam esse posse civitatem.

Novam, inexter.) Confirmatur *Dilemma*
ab *Antecedentibus*.

Antequam gustassent dulcedinem Tribunatus, tamen vi, & secessionem obtinuerunt.

Ergo jam percepta illius dulcedine vehementius in eo recuperando contenti sunt.

Præsertim cum) Alia affertur ratio a *Causa* finali hoc modo:

Crearunt Tribunos, ut se ab Optimatum Imperiis defenderent.

Sed nunc imperia nostra multo sunt acerbiora. Ergo.

ORATIONIS XVII.

Legatorum senatus ab Plebem.

Argumentum.

Postulante Plebe tum restitui sibi tribunatum, & Provocationem, tum dedi Decemvros igni cremandos, probant alterum ut æquum, alterum ut omnino iniquum Legati Patrum rejiciunt.

Loci communes a *Repugnantibus*, a *Contrariis*, & ab *effectis*.

Motus, *Lenitas*. Mores *Civium moderatorem*.

Tres sunt partes, *Exordium*, *Contentio*, & *Conclusio*.

Quæ consilii) Laudant ab initio, & approbant postulata, quæ attingebant Provocationem, Tribunatum, & Veniam secessionis; eaque jure, ac prudenter peti dicunt, quæ libertatis præsidia sunt.

Ira vestra) *Contentio* adversus postulatam de Decemvris, quod ira magis, quam consilium expressebat, & quatuor constat rationibus,

Quippe

Quippe qui) Primo a *Repugnantibus*:

Qui crudelitatem oderunt, non debent esse crudeles.

Vos crudelitatem odistis. Ergo.

Et prius pene) Secundo a *Contrariis*:

Qui nondum est liber, non debet in alios dominari.

Vos nondum pene estis liberi. Ergo.

Nunquamne) Tertio ab *effectis*.

Id non est ferendum, quod statum civitatis perturbat.

Crebra civium supplicia perturbant civitatis statum. Ergo.

Scuto) Quarto a *congruo*; satis esse videlicet, si Plebs immunis fuerit ab injuriis, Patres inferre non præsumpserint. *Lib. 2. c. 3. tex. 17.*

Si quando) *Conclusio* habet permissionem iudicia in singulos exercendi per leges, ubi libertatem recuperaverint.

Sententia.

Ire magis ignoscendum est, quam indulgendum.

Sæpe odio crudelitatis in crudelitatem ruimus.

Plebi scuto magis, quam gladio opus est. Satis est humilis, qui jure æquo in civitate vivit.

Qui non infert, nec pati injuriam debet.

ORATIONIS XVIII.

Legatorum ab Plebem Romanam.

Argumentum.

Iussis Decemviris abdicare se Magistratu, mittuntur a Patribus legati ad Plebem, qui eidem reditum in Urbem hac oratione suadent.

Loci communes ab *Adjunctis*.Motus, *Confidentia*. Mores *Virorum gravium*.

Tria præstant, 1. hortantur redire in Patriam. 2. servare in Urbe eam modestiam, quam in secessione retinuerint. 3. creare in Monte Aventino Tribunos Plebis.

Quod bonum) Prima pars cum formula precatationis Romanis usitata.

Sed qua hic) Altera pars de retinenda modestia, quam cum servaverint, ubi rerum omnium egebant, multo magis Romæ servanda erat.

Ibi felici loco) Optimum ajunt esse creari in eo loco Tribunos Plebis, ubi primum instituta est Tribunitia potestas.

Pontifex maximus) Qui nimirum more Majorum, deficientibus reliquis Magistratibus, tributa comitia habere solebat.

ORATIONIS XIX.

Virginii adversus Appium.

Argumentum.

A. Virginii apud Populum Appium accusat, quod tempore Decemviratus Filia Virginie secundum libertatem vindicias non dedisset contra Leges.

Lo-

Loci communes ab *effectis*.Motus, *Ira*. Mori viri *Moderari*.

Oratio) Duas assignat causas, cur longa oratione uti nolit in exaggeranda Appii crudelitate. Prima est:

Ea dicendo persequi non debeo, quæ minime dubia sunt.

Appii crudelitas minime est dubia. Ergo.

Oratio) *Propositio* Major.

Iraque neque) *Assumptio* comprobata ab effectis.

Nec istum) Altera causa, cur tacere velit, ne se Appius impudentem præbeat, hoc modo.

Ille impudens est, qui negat ea, quæ vera sunt.

Sed si ego accusavero, Appius se defendet, negando, quæ verissima sunt.

Ergo si accusavero, ille se per impudentiam defendet.

Omnium) *Accusatio* duplex tum eorum, quæ impie, & nefarie gesserat in Decemviratu per præteritionem ironicam, tum rei male judicatae, quod contra Leges dare vindicias secundum libertatem negasset. Negaverat enim, Virginiam, manere in libertate, donec illius judicium absolveretur. *Lib. 2. c. 2. §. 12.*

Sententia.

Oratio rebus dubiis inventa est.

ORATIONIS XX.

Horatii Consulis ad Milites.

Argumentum.

Horatus Consul contra Sabinos castra habens, audita Valerii collegæ victoria, hac oratione Milites ad pugnam excitulat.

B 4

Lq.

Loci communes a *comparatione*.
Motus, *Æmulatio*. Mores Ducis *obsequentis militibus*.

Exemplo Militum, qui sub Valerio profpere in Algido pugnaverant, suos excitat, hac ratione, a *comparatione*: Non minus fortes vos esse debetis, quam Valerii milites:

Sed illi strenue pugnarunt. Ergo.

Propositio pendet ex dictis ab *Arist.* l. 2. c. 21. p. 116.

Quemadmodum) *Assumptio* Syllogismi.

Quod ad me) Ut sibi benevolum exercitum faciat, ait, se ad utrumque paratum esse, sive trahi bellum, sive mature perfici velint.

Sententia.

Consilio Ducis, & virtute militum victoria paratur.

ORATIONIS XXI.

Q. Capitolini ad Populum discordem.

Argumentum.

Capta occasione discordiæ, quæ Patres inter, & Plebem Romæ vigeat, Æqui Volsceique populabundi ad mœnia usque accessere. Quamobrem Consul Q. Capitolinus de reconcilianda concordia, armisque capessendis hanc habuit Orationem.

Loci communes a *Causis*, ab *effectis*, & *simili*.

Motus, *Pudor*, & *Metus*. Mores Civis de *Rep. solliciti*.

Dividitur in tres partes. *Exordium*, *Contentionem*, *Perorationem*.

Et si mihi) *Exorditur* a magnitudine ignominiae, quam amplificat ab *Adjunctis* personarum,

rum, ex eo maxime, quod se consule illata sit, qui omnes hostium injurias semper fortiter ultus fuerit. *Lib.* 2. c. 6. t. 3.

Hanc ego) Adeo magnam esse ait, ut, si eam prævidisset, mortem voluntariam quarto consulatui prævertisset; si alia fuga honoris non esset, hoc est si alia via evitare honorem illum non potuisset. Addit autem rationem, quia gloriosior illi mors futura erat post gestum tertium consulatum.

Quem tandem) Ut propius ad causam accedat, quærit, quis in culpa fuerit tantæ acceptæ ignominiae, & ad captandam *benevolentiam* neque aperte Plebem inculcat, *L.* 2. c. 3. *tex.* 2. neque illi pœnam aliquam, nisi Pœnitentiam, ominatur.

Non illi) Cum supra Plebi culpam attribuendam innuerit, in *contentione* primum probat, hanc hostibus natam confidentiam ex civilibus discordiis. *L.* 2. c. 5. *tex.* 60. huiusmodi Syllogismo a *Causis*.

Confidentiam hostibus dedit aut eorum virtus, aut vestra ignavia, aut discordia.

Non eorum virtus, neque vestra ignavia. Ergo vestræ discordiæ.

Propositio patet ex sufficienti distributione causarum. *Assumptio* ab *Antecedentibus* confirmatur.

Non illi) *Assumptio*.

Quippe toties) Confirmatio *Assumptionis*.

Discordia ordinum) *Conclusio* Syllogismi neque Patritios a culpa excludit, ne malevolo in Plebem animo loqui videatur.

His præmissis) quadruplici ex capite probat, redintegrandam esse Pacem. 1. quod contendendi nulla addit iusta causa. 2. quod discordia perniciofa sit Reip. 3. quod omnibus etiam privatim damnum importet. 4. quod

necessario capiendi sint arma. Primus igitur Syllogismus ita ab Effectis:

Plebs non habet iustam causam contendendi cum Patribus, si nihil illi ab his denegatum fuerit; *Lib. 2. c. 4. r. 23*. Sed nihil Patres Plebi denegarunt. Ergo.

Præb. deum fidem) *Assumptio* ab enumeratione omnium, quæ Plebs obtinuerat, figuris illustrata.

Consules facere) Non quod ex Plebe Consules creati fuerint, sed quia ex Patritiis duo maxime Populares Valerius, & Horatius statim post secessionem consules facti sunt in gratiam Plebis.

Scita plebis) Legem Horatiam innuit Centuriatis Comitibus latam, ut quod tributum Plebs iussisset, Populum teneret.

Qui finis erit) *Conclusio* consequens ex dictis; cum nos omnia cedentes tanquam victi quiescamus, vos etiam omnia consequuti, adeoque nullam habentes iustam querelam, debetis quiescere.

Arguit secundo loco tali ratione: Id tollendum, quod est Reipub. perniciosum. *Lib. 1. c. 6. r. 69*.

Discordiarum perniciosæ sunt Reip. Ergo. Et confirmatur ab *Effectis*: vim inferri Patritiis, agros uri, hostes moribus impune insultare, sunt detrimento Reip.

Sed hæc omnia ex discordiis proficiuntur. Ergo.

Satisne est) *Propositio* secundi Syllogismi, pulcherrimis figuris Concessione, Ironia, & Hypotyposi adornata.

At enim) *Assumptio* ejusdem Syllogismi, per discordias enim ait rem communem loco esse pejore.

Tertio a privata utilitate, hujusmodi Syllogismo

logismo a contrariis:

Vos privatis vestris commodis consulere debetis.

Sed res vestra privata discordiis augentur, bello imminuuntur.

Ergo bellum suscipere, discordias deponere debetis.

Quid tandem) Prima pars *Assumptionis*, & vocantur in invidiam Tribuni, qui Plebi neque utiles essent, & plurima incommoda importarent. *Ex Arist. l. 2. c. 4. r. 23*.

A quibus semper) hoc est mala, quæ ex his discordiis dimanant, alieno auxilio, & virtute repellatis; alludit autem ad Tusculanos, qui auxilio venerant contra Herdonium Capitolium occupantem.

At hercule) Altera pars *Assumptionis*, quæ plurima habet commoda ex bello, & imperio Consulari; quibus opponit præfens damnum ex hostili incursione.

Nunc oneratum) Ultimo argumentatur ab necessitate belli, tali ratione:

Bellum geri non potest, nisi depositis discordiis;

Sed bellum necessarium est. Ergo deponendæ discordiæ.

Propositio certa est, quia Tribuni per discordias delectum haberi non sinebant.

Hærete) *Assumptio* cum invidiosa concessione, eamque amplificata simili:

Quia biennio ante ire in Algidum recu-
satis, nunc ante portas est bellum.

Ergo si neque nunc exhibitis, intra mœnia quam primum erit. Ergo.

Multiplex bellum) Tum quia non solum de gloria, sed etiam de Patria, & libertate dimicare cogemur: tum quia multi alii hostes insurgent, videntes nos desides manere do-

necessario capienda sint arma. Primus igitur Syllogismus ita ab Effectis:

Plebs non habet iustam causam contendendi cum Patribus, si nihil illi ab his denegatum fuerit; *Lib. 2. c. 4. r. 23.* Sed nihil Patres Plebi denegarunt. Ergo.

Prob. deum fidem) *Assumptio* ab enumeratione omnium, quæ Plebs obtinuerat, figuris illustrata.

Consules facere) Non quod ex Plebe Consules creati fuerint, sed quia ex Patritiis duo maxime Populares Valerius, & Horatius statim post secessionem consules facti sunt in gratiam Plebis.

Scire plebis) Legem Horatiam innuit Centuriatis Comitibus latam, ut quod tributum Plebs iussisset, Populum teneret.

Qui finis erit) *Conclusio* consequens ex dictis; cum nos omnia cedentes tanquam victi quiescamus, vos etiam omnia consequuti, adeoque nullam habentes iustam querelam, debetis quiescere.

Arguit secundo loco tali ratione: Id tolerandum, quod est Reipub. perniciosum. *Lib. 1. c. 6. r. 69.*

Discordiarum perniciosæ sunt Reip. Ergo.

Et confirmatur ab *Effectis*: vim inferri Patritiis, agros uri, hostes mœnibus impune insultare, sunt detrimento Reip.

Sed hæc omnia ex discordiis proficiuntur. Ergo.

Satisne est) *Propositio* secundi Syllogismi, pulcherrimis figuris Concessione, Ironia, & Hypotyposi adornata.

At enim) *Assumptio* ejusdem Syllogismi, per discordias enim ait rem communem loco esse pejore.

Tertio a privata *militate*, hujusmodi Syllogismo

a *contrariis*:

Vos privatis vestris commodis consulere debetis:

Sed res vestrae privatae discordiis augentur, bello imminuuntur.

Ergo bellum suscipere, discordias deponere debetis.

Quid tandem) Prima pars *Assumptionis*, & vocantur in invidiam Tribuni, qui Plebi neque utiles essent, & plurima incommoda importarent. *Ex Arist. l. 2. c. 4. r. 23.*

A quibus semper) hoc est mala, quæ ex his discordiis dimanant, alieno auxilio, & virtute repellatis; alludit autem ad Tullianos, qui auxilio venerant contra Herdonium Capitolium occupantem.

At hercule) Altera pars *Assumptionis*, quæ plurima habet commoda ex bello, & imperio Consulari; quibus opponit præsens damnum ex hostili incursione.

Nunc oneratum) Ultimo argumentatur ab necessitate belli, tali ratione:

Bellum geri non potest, nisi depositis discordiis;

Sed bellum necessarium est. Ergo deponendæ discordiæ.

Propositio certa est, quia Tribuni per discordias delectum haberi non sinebant.

Hærete) *Assumptio* cum invidiosa concessione, eamque amplificat a simili:

Quia biennio ante ire in Algidum recu-
satis, nunc ante portas est bellum.

Ergo si neque nunc exhibitis, intra mœnia quam primum erit. Ergo.

Multiplex bellum) Tum quia non solum de gloria, sed etiam de Patria, & libertate dimicare cogemur: tum quia multi alii hostes insurgent, videntes nos desides manere do-

mi. *Arist. lib. 1. cap. 12. tex. 223.*

Sequitur *Conclusio*, in qua tria præstat; sibi benevolentiam conciliat, dicenti, quod e Rep. sit; Tribunis invidiam, quod suis tantum privatis commodis interserviant; tandem hortatur ad arma capienda, spe certæ victoriæ proposita.

His ego gratiora) Idem etiam sæpe facit Demosthenes in Philipp. & summam vim habet ad conciliandam benevolentiam.

Sua causa loquitur) Qui scilicet in dicendo privatis suis commodis studet, nihilque est de Repub. sollicitus.

Nisi forte) In Tribunos invehitur, quos asserit sua causa omnia agere, non in gratiam Plebis, ut simulant. Et hoc odium concitat. *Lib. 2. c. 4. r. 26.*

Nec in otio) Vos enim per novas discordias semper magis in dies stimulant, ne otio quidem frui sinunt.

Mala rei, quam) Turbas, & seditiones excitant, quæ res malæ sunt.

Quarum rerum) Tertia pars *Conclusionis*.

Sententia.

Discordia Ordinum venenum est Urbis. Iniquum est victos æquiore animo quiescere, quam victores.

Sæpe ex brevi otio multiplex bellum oritur.

Qui apud multitudinem sua causa loquitur, gratior est eo, cujus mens nihil præter publicum commodum videt.

Ex Dec. 1. Lib. 4.

ORATIONIS XXII.

C. Canuleji Tribuni ad Plebem

Argumentum.

C. Canulejus Tribunus Plebis duas Leges promulgaverat; alteram de connubio Patrum, & Plebis; alteram de Consulatu etiam a Plebeis obtinendo, quas cum Patres reprobarent, ita in eos Canulejus vocata ad concionem Plebe invehitur.

Loci communes ab *Effectis*, a *Comparatione*, a *simili*, & a *Causis*.

Motus, *Indignatio*. Mores *viri Popularis*. Tres sunt partes, *Exordium*, *Contentio*, & *Peroratio*.

Quantopere) Ostendit in Exordio, maximo in contemptu Plebem haberi a Patritiis, ut eos odio, & pari malevolentia dignos faciat; utitur autem hoc Syllogismo ab *Effectis*. *l. 2. c. 2. tex. 9.*

Illi maxime contemnuntur, quorum iusta postulata adhibitis minis rejiciuntur. Sed nos iusta petimus, & a patritiis vi, & minis rejicimur.

Ergo maxime ab iis contemnimur.

Quantopere vos) *Conclusio* Syllogismi.

Quibus quid aliud) *Assumptionis* prima pars, quæ primum generice probatur hoc modo: *Æquum* est, vos vobiscum agere, ut cum civibus ejusdem Patriæ.

Sed hoc habent nostra postulata. Ergo iusta sunt.

Alteram) Singillatim ad utramque Legem descendit, & primum quoad Connubium a *comparatione* sic: Externis datur Connubium.

Er-

Ergo justum est dari etiam nobis.

Nos quidem) Rursus a *comparatione Majorum*:
Data est civitas hostibus.

Sed Civitas plus est, quam Connubium.

Ergo justum est, dari nobis Connubium.

Altera nihil) De Consulatu Plebeiis dando
probat esse justum postulatum, hoc modo;
Iuste repetimus, quod nostrum est. Sed
libera habemus suffragia.

Ergo iuste repetimus facultatem ea dan-
di, cui lubet.

Quid tandem est) Altera pars *Assumptionis*.

Si populo Rom.) Utrumque simul pertra-
ctat, ostenditque Patritios malevolos esse
Plebi, quod æque indignantur dari Plebejo
consulatum, quasi servo, aut Libertino da-
retur: ex *Arist. l. 2. c. 9. tex. 101.*

Ecquid sentitis) Repetitio ejusdem *Conclu-*
sionis, cum acerbitate maxima, & invidia.

Hostibus etiam victis) Hostibus Sabinis Ci-
vitatem Romulus dedit, Hostilius Albanis,
quibusdam ex Latinis Populis Ancus. *Liv. l. 1.*

Quin etiam) Incipit *Contentio*, cujus duæ
sunt partes, in quarum prima agitur de Con-
sulatu a Plebe obtinendo: in altera de connu-
bio. Proponit igitur sententiam Patrum, qui
non solum indignabantur, sed etiam nefas
esse dicebant, Consulem Plebejum fieri, eos-
que refutat tali ratione a *Comparatione pa-*
trium, & minorum.

Majores nostri dederunt Regnum advenis,
Consulatum peregrinis.

Sed Consules sunt loco Regum, & minus
dedecet dari Consulatum Plebejo, quam
Peregrino. Ergo & nos possumus creare
Consulem Plebejum, si dignus fuerit.

Obsecro vos) Prima pars *Assumptionis*.

En unquam creditis) *Propositionis* prima pars

amplificata Exemplis Numæ, C. Tarquiniæ,
S. Tullii, & T. Tatii.

Ergo dum nullus) Et tamen his Regibus
bene administratum est Imperium; & inde
fit, transitus ad secundam partem.

Claudiam certo) Altera pars *Propositionis*.

Ex peregrino ne) *Assumptionis* secunda pars,
ubi Interrogatio vim habet negationis.

Utrum tandem) *Complexio* Syllogismi illu-
strata a *Contrariis*, cum Decemviri Patritii
fuerint, Reges illi novi homines.

Si non ad fastos) Publicos enim fastos Patri-
tii servabant, & nondum cœpti fuerant
creari ex Plebe Pontifices.

Populi jussu) Primis temporibus post ele-
ctionem Populi auctoritas Patrum intercede-
bat, postea vero e contra institutum est, ut
primum patres auctores fierent, deinde Po-
pulus juberet.

Patre nullo) Hoc est incerto, Livius tamen
lib. 1. putat Serv. Tullium non fuisse natum
matre serva, & Patrem ejus facit virum in
Urbe Corniculo principem.

Novis hominibus) Dicebantur novi homines,
quorum Majores ad honores non pervene-
rant, quales etiam fuerunt Marius, & Cicero.

Hinc transit ad alterum, quod objiciebant
Patritii, inusitatum in Rep. esse, ex Plebe
Consulem creari, cui respondet per *Indu-*
ctionem hoc syllogismo a simili.

Non est absurdum innovare aliquid in ea
Urbe, in qua multa alia innovata
sunt.

Sed multa Romæ nova instituta sunt.
Ergo.

At enim) Patrum obiectio.

Quid postea) Antequam ad argumentum
accedat, præmittit necessitatem aliqua sem-
per

per innovandi, quæ utilia visa fuerint, in nova maxime Urbe, ex *Arift. l. 1. c. 11. tex. 199.*
Pontifices) *Assumptio* Syllogismi.

Ædiles) hoc est Plebei, nam Curules creati sunt multis post annis, L. Sextio primo ex Plebe Consule. *Liv. lib. 7.*

Quæstores) Duos ab initio creatos Quæstores alii Rege Hostilio dicunt, alii cum Plutarcho, Consule Valerio Poplicola.

Hoc ipsum, ne) Legem Decemvirilem de non miscendis Connubiis inter Patres, & Plebem ultimo affert, ut invidiosa *Comparatione* Patritiorum malevolentiam designet: transit autem ad alteram *Contentionis* partem, legemque de Connubiis a Decemviris latam iniquam esse probat a *Causa* finali.

Lex in Plebis contumeliam lata est iniqua, & abroganda.

Lex Decemviralis de connubiis lata est in contumeliam Plebis.

Ergo est iniqua, & abroganda.

An esse ulla) *Assumptio*, & ad excitandam invidiam diremptio illa Connubiorum exilium vocatur, & relegatio. Confirmatur autem a remotione alterius causæ, quæ ab optimatibus assignabatur, hoc modo:

Ea Lex lata est vel in contumeliam Plebis, vel ne sociaretur sanguis.

Sed frustra lege cavetur societas sanguinis. Ergo in contumeliam.

Ne affinitatibus) *Propositio* quoad secundam partem, adeoque causa per Patritios allata.

Quid hoc si) *Assumptio* ex eo confirmata, quod privato consilio impedire patres poterant cum Plebe connubia, nec Plebs unquam coegisset. Ubi exprobrat etiam quibusdam ex Patribus adventitiam, non ingentiam nobilitatem.

Cur enim non) Alia ratione a simili eadem

Assumptio illustratur.

Ne sit connubium divitibus, & pauperibus, non lege cavetur, sed privatum consilium satis est.

Ergo sine lege satis impediretur connubium Patrum, & Plebis privato consilio.

Quod privatorum) *Complexio* Syllogismi.

Amplificat deinde contumeliam Plebi a Patribus illatam a *Consequentibus* hoc Syllogismo: Sancire, ne communia Plebs cum Patribus habeat Iter, Convivium, Forum, contumeliosum est. Sed eandem refert contumeliam Lex de Connubio. Ergo contumeliosa est Plebi.

Cur non sancitis) *Propositio* per interrogationem expressa indignationis plenam. Ex *Arift. l. 2. c. 6. r. 66.*

Quid enim) *Assumptio*, ejusque approbatio, quia cum liberi sequantur Patrem, neque nati ex Plebeja desinent esse ex Patritiis, neque filii Matris Patritiæ, & Plebei Patris generis conditionem mutabunt.

Ne quod nos) *Concludit*: maxima ergo contumelia nos afficit, si rejiciatis nos modo petentes, ut hominum, ut civium numero simus.

Denique utrum) Redarguit insolentiam Patrum, qui minitabantur se per vim affecturos, *l. 1. c. 11. r. 188.* ne Leges illæ promulgarentur, hoc argumento a jure Populi:

Iniquus est, qui quempiam impedit, ne utatur jure suo.

Sed jus est Pop. Rom., ut, si velit, legem jubeat. Ergo.

Quid si non) Ne periculum certaminis detineret Plebem, probat nunquam fore, ut ad vim, & arma Optimates veniant, tum quia bis antea eadem minitati, haud tamen perfece- rant, tum quia Plebs firmior erat, & plus valebat.

Ita

Itaque) Ultima Orationis pars. *Conclusio*, qua per Apostrophem ad Consules se statuisse declarat, aut haberi delectum permittere, si Leges promulgari ipsi sinant; aut, si contrariantur, impedire, ne quispiam militiæ nomen daret.

Sententia.

Res etiam novæ institui debent, si utiles Reip. sint.

Nemo Plebejus vim affert Patriæ Virgini: Patriorum ista libido est.

Patrem sequuntur Liberi.

Raro quæ pars firmior est, eadem est etiam modestior.

ORATIONIS XXIII.

Vestij Messij Volsorum Regis ad Milites

Argumentum.

Volsos in pugna adversus Romanos in fugam versos Rex eorum Vestij Messius ad strenue pugnandum hac Oratione hortatus est.

Loci communes a *Repugnantibus*.

Motus, *Verecundia*, & *Confidentia*. *Mores Viri imperterriti*.

Nullò utitur *Exordio*, utpote in re subita: in Contentione autem milites duplici argumento ad strenue pugnandum hortatur, a *surpi*, & *necessario*.

Hic præbituri) Primo igitur sic a *Repugnantibus*. Non decet viros armatos, & qui bellum intulerunt, multos mori. *Arist. c. 9. l. 1. c. 100.*

Vos

Vos estis armati, & bellum intulistis. Ergo.

Hic præbituri) Complexio syllogismi.

Quid igitur) *Assumptio*.

Alterum Argumentum ab evidentia periculi sic procedit.

Tum fortiter pugnandum est, cum nulla alia salutis spes est.

Sed vobis nulla alia est spes salutis, c. 9.

l. 1. r. 147. Ergo.

Quid hic) *Assumptio*. Quid, inquit, circumventis undique ab hostibus spei est?

An deum) Approbatio *Assumptionis*: non enim vobis Deus auxilio venerit, nisi vestra vos virtus tueatur.

Ferro via) Ad erumpendum per medios hostes hortatur exemplo sui ipsius, qua una ratione redire possunt in Patriam, *l. 2. c. 5. r. 58.*

Non murus) *Conclusio*, qua, ne penitus omnem spem abjiciant, admonet, viros armatos esse, qui impedirent, quos proinde, cum & ipsi armati essent, timere non debebant, *l. 2. c. 5. r. 59.*

Virtute pares) Alia ratione confidentes milites facit, quod hostes sola Virtus firmaret, suos & virtus, & necessitas.

Sententia.

In otio tumultuosi, in bello sæpe segnes sunt.

Necessitas ultimum, ac maximum telum est.

ORA-

ORATIONIS XXIV.

Marc. Æmilii ad Milites

Argumentum.

Hostes facibus armatos cum Romanus miles timeret in pugna cum Fidenatibus admissa, ita Dictator Marc. Æmilius eos excitare conatus est.

Loci communes ab *Adjunctis*, & ab *Antecedentibus*.

Motus, *Pudor*. Mores prudentis Imperatoris.

Triplici ratione dubios milites, & illa inusitata acie territos confirmat, & ad pugnam inflammat: quod turpe sit hosti cedere, ut se parta sua, & majorum virtute gloria dignos præbeant, & ut ulciscantur injurias.

Fumone) Primo igitur sic ab *Adjunctis*, ubi etiam adest pulcherrima *Allegoria*.

Turpe est timere hostes inermes, & solis armatos facibus, l. 2. c. 5. r. 40.

Talis est hostium acies. Ergo turpe est eos fortiter non repellere.

Agite nominis) Secundo sic ab *Antecedentibus*.

Majores vestri, & vos ipsi semper in omnibus bellis strenui extistitis.

Ergo & nunc fortes esse debetis, *Arist.* l. 2. c. 1. r. 116.

Ex suis flammis) Commemorat beneficia Fidenatibus a Rom. Rep. collata, ut majori contra eos odio inflammentur, quippe ingratos. l. 2. c. 7. r. 65.

Legatorum) Ultimo ab acceptis injuriis, tali ratione.

Eos ulcisci debemus, qui nos maximis in-

injuriis affecere. *Arist.* c. 11. l. 1. r. 226.
Sed Fidenates maximis nos affecere injuriis. Ergo

Legatorum) Legati Romani Fidenis interfecisti fuerant, non hoc in bello, sed tempore primæ defectionis, & jam pœnas dederant, capta Urbe a Q. Servilio Dictatore.

ORATIONIS XXV.

C. Julii Tribuni ad S. Tempanium

Argumentum.

RE male gesta contra Volscos Sempronio Consule, redeuntem ex prælio S. Tempanium Deurionem Equitum, cujus virtute pugna redintegrata fuerat, C. Julius Tribunus ita alloquitur.

Loci communes nulli sunt.

Motus, *Indignatio*. Mores hominis seditiosus.

Tres habet hæc *Interrogatio* partes; prima comprehendit ea, quæ pugnam præcessere, secunda quidquid in ipso certamine gestum fuerat, tertia pugnae eventum respicit.

Sex. Tempani) Quærit, num Sempronius Consul in prælio ineundo functus fuerit boni Consulis officio; maxime vero quoad tempus pugnae opportunum, & in firmanda subsidii acie. Ut plurimum autem Triarii collocabantur in subsidiis, qui post aciem nixi genibus subsidebant.

Et tu ne ipse) Quærit secundo loco, cum Tempanium pugnam restituerit, an id fecerit jussu Consulis, & an ille exclusis Equitibus opem ullam tulerit; utrumque enim, quippe Dux exercitus, præstare debuerat.

Postero denique) Tertio interrogat de pugnae eventu: 1, an ipse cum Equitibus sine ullo præ-

præsidio sola sua virtute evaserit; 2. an Consul castra, & faucios deseruerit; 3. ipse vicerint, an hostes.

Desertas sit) Hæc est acerbissima omnium Interrogatio, qua perstringit Sempronium, quasi ipse fortissimos milites, & optime de Repu. meritis hostibus prodiderit, nullo misso præsidio.

ORATIONIS XXVI.

Sextii Tribuni Pl. contra P. Postumium.

Argumentum.

P. Postumium Tribunum Militum malum minitantem militibus apud iratam Plebem Sextius Tribunus Pl. objurgat, & ad deferendos honores Plebeiis hortatur Populum. Loci communes ab *Effectis*.

Motus, *Indignatio*. Mores *Viri Popularis*. Tres sunt partes, *Exordium*, *Contentio*, & *Conclusio*.

Auditis) *Exorditur* a superbia Postumii; qui liberis Civibus ea minitatus fuerat, quæ propria servorum erant supplicia, & indignantem per se Plebem deterrima comparatione magis accendit. l. 2. c. 3. r. 16.

Tamen hæc) Transit ad contentionem, in qua coarguit Plebem ipsam demandantem honores Patritiis, non Plebeiis, hoc syllogismo.

Ii sunt redarguendi, qui honores mandant male merentibus, non benemeritis.

Sed vos honores mandatis male de vobis meritis Patritiis, non optime meritis ex Plebe. Ergo.

Tamen hæc) *Assumptio*, quæ maximum habet

bet Tribunorum Pl. beneficium, Colonias deducendum in gratiam Plebis, repugnantibus Patritiis.

Qui vos urbe) Urbe dicit donatos, non Civitate; nam qui mittebantur in Colonias, Urbem, & tecta mutabant, jus Romanæ Civitatis retinebant.

Incipere demum) Ab *Effectis* idem exaggerat, quod pauci idcirco sint Plebis Patroni, quia nulla habent certaminum præmia proposita, & in eorum potestate constituta, qui Plebi adversantur.

Ingenuis) *Conclusio*, qua negat esse, cur doleant de superbo illo Postumii dicto, cum indignatione multo majori dignum sit, præferri malum Plebi minitantes iis, qui bene Plebi facere student.

Jam si suffragium) Voce dabatur suffragium, cœptum est autem dari suffragium tabellis anno Urbis 615.

Hanc) Non tam Postumium, quam Patritios Postumio similes eo loco designat; superbia enim commune erat Patribus vitium.

Ex Dec. 1. Lib. 5.

ORATIONIS XXVII.

Ap. Claudii ad Plebem

Argumentum.

Cum quererentur Tribuni Plebis, continuari ad Vejos bellum, & milites in hibernaculis contineri, Ap. Claudius vocata Plebis concione, ut utrumque utile Reipubl. fore ostenderet, hanc habuit orationem.

Loci communes ab *Effectis*, a *Consequentibus*,

ribus, & a Comparatione.

Motus, Timor, & Indignatio. Mores viri prudentis, deque Patria solliciti.

Dividitur hæc oratio in quatuor partes, Exordium, Propositionem, Contentionem, & Perorationem.

Si unquam) Benevolentiam Patribus in Exordio conciliat, quippe optime de Plebe meritis. *l. 2. cap. 4. tex. 23.* & malevolentiam Tribunorum exagitat, qui omnia non Plebis, sed sua causa faciant, quod supra & Cincinnatus exprobraverat; idque ostendit tali ratione: Ille sua, non Plebis causa seditiosus est, qui concordiam odit. Sed Tribuni oderunt concordiam ordinum. Ergo.

Propositio patet, sicut enim bellum propter pacem, ita etiam discordiæ propter unam concordiam excitari solent.

Si unquam) Complexio.

An est quisquam) Approbatio Assumptionis, quod tribuni repugnassent anno superiore Patribus decernentibus dari militibus de publico stipendium, ut hoc munere Plebem delinirent.

Quid illos) Assumptio cum invidiosa similitudine.

Utrum enim) Per Apostrophem ad Tribunos idem fere Argumentum prosequitur itidem ab *Effectis*: Si Vobis causa Plebis cordi est, non debet esse molestum conferri a Patribus beneficia in Plebem, ut ejus obsequium sibi concilient.

Sed hoc vobis maxime molestum est. Ergo.

Cum Assumptio manifesta sit, probatur *Propositio* a *Dissimili*, quia non eodem modo agere debent cum Plebe Tribuni, ac Domini cum servis suis, & hoc ad invidiam. *l. 2. c. 9. tex. 95.*

Quanto tandem) *Propositio* Syllogismi.

Quæ

Quæ si perpetua) Alia approbatio *Propositionis* a *Consequentibus*.

Argui ego) *Propositio* totius orationis, qua duo sibi probanda assumit; 1. non esse recusanda hybernacula ab iis, qui stipendium de publico accipiant; 2. oppugnationem Vejorum utilem, & necessariam esse Reip.

Quoad primam igitur *Contentionis* partem, eam unico probat Syllogismo ab *æquo*.

Opera, & emolumentum non sine proportionem esse debent.

Sed aliquid novi commodi vobis adjunctum est.

Ergo & opera augeri debet.

Quam orationem) Ostendit, se maxime causæ confidere, quam justam, & honestam esse vel ipse exercitus, cuius hoc interest, ex Adversariorum Orationibus conjiciat.

Negabant) Epicherema, quo universa ratiocinatio egregie comprehenditur.

Nusquam) *Propositio* Syllogismi.

Molestæ) *Assumptio*.

Æquo igitur) *Complexio*, qua duo concludit; tum protrahendum esse tempus militiæ, quia novum commodum miles e Reip. percipit, tum annum debere esse militiam, quia & annuum accipit stipendium.

An si ad calculos) Hoc est sive Resp. vocet ad ineundam accepti, & expensi rationem; sicut etiam dicimus vocare ad calculos amicitiam.

In secunda parte probat, expugnandos esse Vejos, 1. quia id postulat dignitas pop. Rom. 2. quia illa expugnatio utilis est Reip. 3. quia ad augendam militarem disciplinam plurimum valebit.

A dignitate sic arguit: Indignum est semel susceptum bellum non perfici. *l. 2. c. 6. r. 65.*

Sed jam bellum cum Vejentibus suscepimus,

Tom. V.

G

mus,

mus, nec perfici potest, nisi captis Vejis.

Ergo perfici debet per Urbis oppugnationem.

Inuitus) *Excusatio*, quod ad Cives tanquam ad Mercenarios verba habeat, adeoque transitus ad alteram partem.

Aur non suscipi) *Propositio*.

Perficietur autem) *Assumptio* quoad secundam partem, prima enim non eget probatione, & evidens est.

Decem quondam) *Propositionis* approbatio ab exemplo Græcorum.

Oppugnationem annuam) Camillus dictator decem annos obsessos Vejos cepit, sed Appius ad erigendos Plebis animos, ipse facilis expugnationis, annuam dicit futuram.

Scilicet quia) Eandem *propositionem* confirmat a *Causis* belli:

Illud bellum perficiendum est, cujus suscipiendi gravissimæ causæ fuerunt;

Sed hujus belli suscipiendi causæ gravissimæ fuerunt. Ergo.

Scilicet quia) *Assumptio* per Ironiam expressa.

Septies) Enumerat injurias omnes a Vejentibus illatas. l. 2. c. 2. r. 12.

Cum his molliter) *Complexio* hujus Syllogismi.

Ostendit deinde, Vejorum oppugnationem utilem fore Reip. hac ratione a *Consequentibus*: Perniciosum est Reip. vastari civium agros, dissipari maximum, & summo cum labore instructum apparatus, cum universa Hetruria bellum gerere. Sed hæc omnia non evitari possunt, nisi continuata Vejorum oppugnatione.

Ergo perniciosum est Reip. illam oppugnationem non continuari. Ergo.

Operibus ingenibus) Prima pars *Assumptionis*: nunc enim obfessa acriter urbe erumpere ad

ad prædandum non possunt: at si reducimus exercitum, ubi in suis Agris incultis, & vastatis nihil invenerint, nostros populabuntur.

Quid? illud) Alterum *Assumptionis* membrum, quod maximus apparatus ad expugnandos Vejos jam instructus de integro ad æstatem reficiendus sit, si nunc reducatur exercitus. Tribunos autem accusat, utpote parum militum commodis consulentes, quibus & antea dandum stipendium negaverint, nunc duplicari laborem velint. l. 2. c. 2. r. 12.

Quid vineas) Vineæ instrumentum erat bellicum, quo tecti milites propius ad hostium mœnia accedebant; testudo vero erat machina bellica, qua utebantur ad muros subvertendos.

Quid? periculis) Tertia pars de bello ab Hetruria imminente; quamvis enim nunc Hetrusci sint irati Vejentibus, quod Regem creaverint; reconciliari tamen possunt, vel alia legatione missa, vel mutata Reip. forma. l. 1. c. 6. r. 78.

Si laxamentum) hoc est, si ab obsidione tantisper recesserimus.

Videte quot res) Omnia illa tria simul repetit, quæ necessario futura in perniciem Reip. contendit, si dissolvatur obsidio.

Hæc sunt, tribuni) *Complexio* totius Argumenti, qua Tribunos auctores facit tantorum malorum, pulcherrima usus similitudine.

Fortiter passus) Qui se efficacibus, adeoque salutaribus remediis curari passus fuerit.

Si medius fidius) Ultimo probat, ad disciplinam militarem plurimum interesse continuari etiam per hiemem oppugnationem, hoc modo a *Comparatione minorum*.

Turpe est militi eam non adhibere in bellis patientiam, quam in Venationibus adhibet,

Sed in venando neque nives, neque pruinas timet. Ergo neque in bello gerendo timere debet.

Obsecro vos) Assumptio.

Belli necessitatibus) Complexio illustrata a contrariis, in bello enim ex necessitate sic agimus; in venationibus autem trahimur voluptate.

Deinde sic a *Causis*: Turpe est militi videri mollem. *l. 2. c. 6. r. 65.*

Sed maximam indicat molliem, non posse unam hiemem manere in castris. Ergo hæc nota maxime a milite vitanda est.

Adeone) Assumptio confirmata a dissimili; non enim in castris observanda sunt anni tempora, sicut navale bellum gerentibus.

Erubescant) Complexio, quæ reprehensionem præterea Tribunorum habet, quod inertiae, molliæque Patroni sint.

Et meminisse) Innuit, creatos prima vice Tribunos in Aventino monte, quo Plebs irrita Patribus secesserat; atque adeo videri absurdum, eam potestatem militiæ inimicam esse, quæ prope ex castris ortum duxerit.

Tandem sic alia ratione: Nulla Virtus magis convenit Rom. Militi, quam perseverantia.

Sed hæc maxime apparet in obsidendis Urbibus. Ergo.

Hac virtute) Propositio amplificata a consequentibus, a diversa scilicet opinione, quam de Romanis habituri sunt finitimi, si perseverantes in bello sint, & si tam levi de causa a bello desistant.

An mediocri) hoc est, an parum diversam hac ex re de vobis opinionem secuturam putatis?

Quæ in omni) Assumptio; additque spem facilis expugnationis Vejorum, nisi impedimen-

mento fuerint Tribuni, ex quo nimirum transitum facit ad Perorationem.

*An est quicquam) In Peroratione Tribunos reprehendit, quod per seditionem conentur deterrere Plebem ab Urbis expugnatione; id. quæ exaggerat quatuor rationibus, & imprimis ex eo, quod nihil gratius Vejentibus hostibus futurum sit. *Arist. l. 1. c. 6. r. 77.**

At Hercule) Secundo a comparatione parium: Hostes inultos seditionis auctores non ferrent.

Ergo nos impune eos perferre turpe est.

Fustuarium) Tertio a comparatione minorum tali pacto:

Qui signa relinquit, fuste plectitur. *l. 2. c. 6. r. 65.*

Sed hortari universum exercitum, ut signa deserat, multo majus peccatum est, *l. 1. c. 14. r. 255.* Ergo non impune ferendum.

Reliquum est) Quarto ab evidenti periculo, ne corrupta seditionibus Civitate, ipsa etiam castra corrumpantur, & Ducibus parere milites recusent, quod Patriæ perniciosissimum foret.

Sententia.

Servis nihil rei esse debet cum alienis hominibus.

Nusquam nec opera sine emolumento, nec emolumentum ferme sine impensa opera est.

Labor, voluptasque, dissimillima natura, societate quadam inter se naturali sunt juncta.

Ille laude dignus Rex est, qui obflare Regnum suum salutem Civium nolit.

Perseverantia in omni quidem genere militiæ, maxime tamen in obsidendis Urbibus necessaria est.

Urbes etiam inexpugnabiles fame, siti, que tempus ipsum expugnat.

ORATIONIS XXVIII.

P. Licinii ad Populum.

Argumentum.

P. Licinius Calvus delatum sibi Tribunatum Militarem, ut Filio potius deferat, Populum hac Oratione precatur.

Loci communes nulli sunt.

Motus, *Amor. Mores pii Patris.*

Tria præstat in hac Oratione, 1. laudat consilium Populi de reficiendis iis Tribunis, qui alia vice eundem Magistratum gessissent; 2. se ipse excusat; 3. pro filio preces adhibet.

Omen concordia) Prima pars, qua duplici ex capite probat optimum esse, eosdem reficere Tribunos, qui secum nonnullis ante annis creati fuissent; tum quia id ad concordiam maxime valet; tum quia experientia meliores facti sunt. *l. 2. c. ult. r. 67.*

Me jam non) Excusat se tanquam minime idoneum ratione ætatis ad summum imperium administrandum. *l. 2. c. 13. r. 134. & 135.*

En vobis) Filium suum Populo commendat. eum laudando, utpote sui effigiem, suæque institutum disciplina, precibus præterea pro eodem adjectis.

Omen concordia) Cum enim Licinius primus ex Plebe creatus est Tribunus Militum, maxime viguit inter omnes ordines concordia.

Sen-

Sententia.

Concordia res est in rebus maxime adversis utilis.

Omnes Magistratus usu meliores fiunt.

ORATIONIS XXIX.

Furii Camilli ad Pædagogum Faliscorum.

Argumentum.

M. Furius Camillus cum obsideret Faliscos, Ludi Magistro, qui pueros nobiles Faliscorum in ejus manus per proditorem tradiderat, ita respondit.

Loci communes a *Causis*, & a *Comparatione*.

Motus, *Odium. Mores Viri iusti*, & *innocentis*.

Tres habet partes, *Insinuationem*, *Contentionem*, & *Conclusionem*.

Non ad similem) Detestatur scelestum hominem Romanis innocenti Populo, & Camillo iustissimo Imperatori scelestum munus offerentem.

Nobis cum) Contendit, impium esse Magistri facinus, primo a jure naturæ, & belli, quod proinde non debeant Romani approbare, tali ratione:

Iniquum est violare jura naturæ, & belli; *l. 1. c. 13. r. 237.*

Sed tuum accipientes munus utrumque jus violamus. Ergo.

Probatur autem *Assumptio*, quia cum hostibus etiam, adeoque cum Faliscis ingenua a natura societas perseverabat, & bellum iuste, non proditorie gerendum est.

C 4

Ar.

Arma habemus) Idem probat a *Causa* belli hoc modo:

Arma sumpsimus adversus armatos, qui nos injuste læserunt; *l. i. c. 12. r. 228.*

Sed hi pueri neque armati sunt, neque nos læserunt. Ergo.

Arma habemus) *Assumptio* per Comparationem approbata, si enim pueris parcimus, etiam captis Urbibus, quanto magis in bello gerendo?

Sed adversus) *Propositi* syllogismi.

Eos tu) *Conclusio*, qua & Magistrum magis, quam Faliscos peccasse innuit, & se profitetur ea victoria uti velle, quæ virtute parta sit.

Quantum in te fuit) Decreverat enim Camillus, non solum illius oblata recusare, sed eum etiam Faliscis puniendum dedere.

Sententia.

Societas, quam ingeneravit natura, etiam cum hostibus est.

Sunt & belli, sicut pacis jura, justeque ea geri debent.

Pueris, etiam captis Urbibus, parcitur.

O R A T I O N I S XXX.

Faliscorum ad Rom. Patres.

Argumentum.

Falisci justitiam, & fidem Imperatoris mirati, Legatos Romam miserunt, qui ad Senatum introducti, se, suaque omnia his verbis dediderunt.

Locī communes nulli sunt.

Motus, *Lenitas*. Mores moderati hominis, & minime ingrati.

Pa.

Patres conscripti) Deditio, & laus Romano rum, tum quod vincere æquitate soleant, *l. 2. c. 4. r. 27.* tum etiam quod victi sub eorum imperio longe melius vivant, quam suis Legibus.

Eventus) Causa deditiois; quia Falisci fide tanta, ac justitia Ducis provocati non potuerant facere, quin se ultro Romanis dederent. *l. i. c. 6. r. 82.*

Mittere) Hortantur Senatum, ut mittat, qui Urbem in deditioem accipiant, simulque pollicentur, se fideles Pop. Rom. semper futuros.

Sententia.

Victoriæ, quæ parta æquitate fuerit, nec Deus, nec homo quisquam invidet. Victori pulcherrimum est, sub ejus imperio melius victos vivere, quam suis legibus.

Iustus imperator fidem in bello, quam præsentem victoriam mavult.

O R A T I O N I S XXXI.

urii Camilli Exulis ad Ardeates.

Argumentum.

M. Furius Camillus cum Ardeæ exultaret, Ardeates hac Oratione hortatur, ut captis armis palantes per agros Gallos, & incautos aggrediantur.

Locī communes ab *Adjunctis*, & a *Dissemi-*

motus, *Confidentia*. Mores Viri in bello versari.

Tres habet partes, *Exordium*, *Contentionem*, & *Conclusionem*.

G 5

Ar.

Ardeates) In *Exordio* duo facit; nam sibi imprimis *benevolentiam* conciliat; veterem commemorans *Amicitiam*, & beneficium, quo in *Civitatem* eum receperant; deinde excusationem adhibet, cur ipse novus *Civis* cum sit, & a suis in exilium pulsus, venire tamen in concionem audeat, & ad *Populum* verba facere; cujus novi consilii in causa esse ait periculum commune.

Tripliciter autem probat in *Contentione*, sumenda esse arma, hostesque invadendos. 1. quia Dux adest optimus. 2. ut referant gratiam beneficiorum, quæ a Romanis acceperant. 3. quia facilis victoria est.

Et quando) Primum Argumentum ita se habet:

Ille optimus Dux est, in quo & egregia inest voluntas, & scientia rei militaris. Talis est Camillus. Ergo Optimus Dux. Ergo &c.

Assumptio confirmatur, quia *Populo* de se benemerito gratiam cupit referre, & usque ad illud tempus bello fuerat invictus. *l. 2. c. 4. s. 28.*

Vobis autem) Secundo, quia si *Ardeates* in Gallos arma sumant, non solum rem gratam Romanis facient, a quibus tot beneficiis cumulati sunt, sed etiam suæ ipsi Patriæ gloriæ erunt, cum omnium communes hostes Galli sint.

Qua effuso) Tertium, quoad victoriæ facilitatem hoc syllogismo probat ab *Adiunctis*: Facilis est victoria contra hostes imbelles; & incautos; *l. 2. c. 5. r. 56.*

Galli sunt imbelles, & incauti. Ergo de illis facilis est victoria.

Argumento sit) Approbatio *Assumptionis* quoad primam partem a *Dissimili*.

Cibo

Cibo vinoque) *Assumptionis* secunda pars, eosque incautos ostendit tum ob ingentem genti ferociam, tum quod augeant confidentiam secundæ res. *l. 2. c. 5. r. 59.*

Si vobis) *Conclusio*, qua eodem fere sensu usus etiam est *T. Quinctius Capitolinus* Lib. 3. ad erigendos eorum animos, oblata spe certæ victoriæ.

Galliam fieri) hoc est, in Gallorum potestatem venire.

Prima vigilia) *Vigiliæ* dicebantur *Excubiæ* nocturnæ, quarum divisio erat in quaterna horarum spatia, ita ut, si diei æqualis nox esset, quælibet *vigilia* trium horarum spatium comprehenderet.

Sententia.

Periculum commune cogit, quod quisque possit in re trepida præsidii in medium conferre.

Multi bello invicti in pace ab ingratis civibus pulsi sunt.

Barbari ab secundis rebus magis etiam solito incauti sunt.

ORATIONIS XXXII.

M. Furii Camilli ad Pop. Romanum.

Argumentum.

Referentibus ad Plebem Tribunis, ut quando Romam incenderant Galli, omnes *Vejos* transmigrarent, repugnavit hac *Oratione* Camillus.

Loci communes ab *Antecedentibus*, & *Consequentibus*, a *Comparisonem*, & a *Contrariis*.

Motus, Pudor. Mores Viri prudentis, & Religiosi.

C 6

Di-

Dividitur Oratio in tres partes, *Exordium*, *Contentionem*, & *Perorationem*.

Ad eo mihi) Ostendit in *Exordio*, quantam sibi molestiam discordiæ Civiles afferant, ut earum auctores Tribunos reprehendat & mitte sibi, ac pacatum ingenium esse videatur; ex *Arist.* l. 2. c. 4. r. 26.

Non si me) Etiam si Decreto Senatus, Lege populus revocasset, tamen non rediissem; utrumque enim necessarium erat, ut quispam jure ab exilio revocaretur, & utrumque in restituendo Camillo servatum est.

Et nunc quiescere) *Attentos* facit, quippe de patria loquuturus. l. 3. c. 14. r. 104.

Camillo etiam) Nefas erat Camillo illi deferre patriæ, quam ipse recuperasset, suumque beneficium tueri utcumque debebat.

Quid enim) Hinc transit ad *Contentionem*: & ut ostendat, Camillo Urbis reparatori patriam deferere nefas esse, ita a *Contrariis* argumentatur, cæteros etiam comprehendens:

Nefas est, plus damni Reip. contingere victoribus Romanis, quam Gallis.

Sed si deferimus patriam, plus illi damni nos victores inferimus, quam Galli intulerunt.

Ergo nefas est, nos patriam deferere.

Equidem) Cum præcipua ratio deterrendi Romanos a transmigratione sit ipsa Religio, præmittit hic, divinum cultum nunc potissimum non esse negligendum; ac deinde talitur syllogismo ab *Antecedentibus*:

Omnia semper prospera evenerunt sequentibus Deos, adversa spernentibus.

At Deos spernimus, si urbem deferimus.

Ergo deferentib. patriam evenient adversa.

Invenimus) *Propositio*.

Jam omnium) *Propositionis* approbatio, qua

res omnes adversas, & secundas, quibus usi fuerant Romani in bellis contra Veientes, & Gallos, Religionibus attribuit seu spretis, seu rite peractis.

Monitu deorum) Ab Oraculo Delphico jussi sunt aquam ex lacu Albano emittere in oblatione Vejorum. lib. 5.

Num ante) Tria memorat, quibus Deos offensos bello Gallico ostendit, spretam vocem Deorum, quam de Gallorum adventu M. Cædicius plebejus se audivisse nunciaverat; pugnam contra jus Gentium ad Clusium commissam cum Gallis a Fabiis Legatis: nullum supplicium sumptum de Fabiis, sicut postulaverant Galli.

In pondere auri) Cum enim Romani dare Gallis deberent ex fœdere mille pondo auri, ut se ab oblatione liberarent, allata ab his pondera iniqua, & additus a Breno ponderi gladius, contra fœdus, & fidem.

Hæc culti) *Assumptio* Syllogismi.

Urbem auspic.) Ejusdem approbatio, quod nimirum & Urbs auspicio esset condita, & omnia loca religionum plena, ut deferi nequeant sine contemptu Deorum.

Quam par) Prosequitur idem Argumentum a *Comparatione* Minorum, hoc modo: Turpius est publica sacra deferere, quam privata.

Sed in bello C. Fabius sacrum suæ gentis non intermisit.

Ergo turpe esset nos deferere in pace sacra publica, & solemnia.

Forſitan) Cum supra ostenderit, turpe esse sacra publica deferere, nunc probat deferi sacra publica, si transmigraverint Vejos, hoc dilemmate. Ne deferantur, aut Vejis ea faciemus, aut mittemus qui Romæ faciant. Sed

neutrum fieri potest. Ergo deferuntur, si Vejos transmigramus.

Erne omnia) Prima pars *Assumptionis*, quod Vejis fieri nequeant, approbata exemplo E-puli Jovis, quod in Capitolio fieri oportebat, ignis Vestalis, Palladii, Ancilium, quæ in alium locum transferre nefas sit.

Quadam vetustiora) Cætera enim fere omnia Numa instituerat, Palladium, & virgines Vestales, Sacerdotium Alba oriundum, dicuntur Sacra urbe vetustiora.

Et videt) Probat nefas esse transferri Vejos Romanorum Sacraa *Diffimili*, quod Majores religiosum putaverunt sacra quædam transferri Romam ex hostium urbibus.

Recordamini) Idem confirmat ab *Antecedentibus*, hac ratione.

Nefas est ea Sacra transferre Vejos, quæ tanta cum diligentia instaurata sunt Romæ.

Sed modo instauravimus Romæ hæc Sacra. Ergo nefas est, &c.

Modo quæ res) *Assumptio*, qua multa enumerantur vel instituta, vel instaurata ante, & post Gallicum bellum.

Quid horum) *Propositionis* approbatio, frustrareus enim labor est, ea diligenter curare, quæ deinde necesse sit deferere.

De sacris) Illustrat eandem *Assumptionem*, quæ supra habetur, quoad utramque partem: nam exemplum de Vestalibus probat Sacra non esse transferenda Vejos: de Flamine Diali, nefas esse eum Romam mittere ad peragenda Sacra; de Comitiiis, utrumque tum mutare locum auspiciatum, tum convenire Populum in Urbem Romam tanto cum incommodo propter comitia.

Quæ rem militarem) Omnis Magistratus crea-

creabatur quidem Comitiiis vel Centuriatis, vel Tributis, non obtinebat autem imperium nisi per Curiata Comititia.

A remotione Cause arguit sic, non esse trans-migrandum Vejos:

Si qua ratio esset transmigrandi, maxime quia Urbs incensa, & vastata est.

Sed hæc ratio nulla est. Ergo.

Sed res ipsa) *Propositio*.

Hanc autem) *Assumptionis* approbatio, quia etiam ante adventum Gallorum Tribuni hanc Legem promulgare voluerunt; non ergo quia incensa sit Urbs, ideo nunc legem promulgant.

Et videte) Confirmatur eadem *Assumptio* a *Contrariis*.

Ea non est iusta causa transmigrandi, quæ debet esse causa manendi.

Sed vastatio Urbis debet esse causa manendi. Ergo non.

Ego contra) *Assumptio* huius Syllogismi.

Quippe tum) Illustratur *Assumptio* a *Consequentibus*, quod id gloriæ Gallis futurum sit, quasi nos coacti transmigraverimus, quodque periculum evidens sit, ne nobis discedentibus, hostes Galli, aut Volsci Urbem occupent, & Romani fiant.

Hæc scelera) Redarguit pigritiam Populi, quod idcirco transmigrare Vejos velit, ne rursus Urbem ædificet, multis de causis.

Si tota urbe) Primum a *turpi*, turpe enim est exulatum publice ire, potius quam sibi nova tecta ædificare; præcipue, cum satius esset in casis ritu pastorum habitare, quam illud pati.

Majores nostri) Deinde a *Comparatione*. Majores nostri Urbem condiderunt inter paludes, & Sylvas, nos incolumi Arce, stantibus Templis

plis Deorum, non eamdem ædificabimus.

Quid tandem) Postea a *Simili*, an si Vejis idem casu incendium ortum fuerit, aliam rursus Urbem nobis quæremus?

Ad eo nihil) Ultimo a *Causa*, quia caritas Patriæ respicere debet solum ipsum, & terram, non solum superficiem illius.

Equidem fatebor) Hanc ultimam rationem confirmat exemplo sui ipsius, qui exilii tempore ea maxime cogitatione commovebatur, quod collibus, campis, Tyberi, & Patria regione careret.

Non sine causa) ab *Adjunctis* denique ostendit, non esse deferendam Urbem Romam: Ea Urbs non est deferenda, quæ opportunissimo loco sita est.

Sed Urbs Roma talis est. Ergo.

Inter duo maria) Tyrrhenum scilicet, & Adriaticum.

Quod cum ira sit) Extrema orationis pars *Peroratio*, qua concludit, non esse transmigrandum Vejos, cum Dii terrarum Imperium decreverint Capitolio; quod duplici ostenditur argumento.

Hic Vesta) Et quia oratio, quæ ad religiones pertinebat, movebat maxime Populum, ideo in fine Vestam, Ancilia, & Deos rursus commemorat.

Sententia.

Omnia prospere eveniunt sequentibus Deos, adversa spernentibus.

In casis ritu pastorum satius est inter sacra, & penates habitare, quam exulatum publice ire.

Solum Patriæ, & terra, quam matrem appellamus, cordi nobis esse debet, non autem in superficie, tignisque caritas Patriæ pendere.

Nulla

Nulla ratio est expertis alia experiri velle. Etiam si Virtus transire alio possit, fortuna loci transferri semper non potest.

ORATIONIS XXXIII.

M. Furii Camilli ad trepidos Milites

Argumentum.

Romanos Milites hostium multitudine territos M. Furius hac oratione ad strenue pugnandum inflammat.

Loci communes ab Adjunctis, & ab *Antecedentibus*.

Motus, *Puder*, & *Confidentia*. *Mores egregii Ducis*.

Qua tristitia) Brevis insinuatio, qua milites reprehendit vano, & insolito timore correptos.

Hostem) Unico utitur argumento ab *Adjunctis* ad eos excitandos, quod ita se habet:

Ubi iidem sunt Dux, exercitus, & hostis, idem belli exitus sperandus est.

Sed iidem omnes sumus.

Ergo idem belli exitus, hoc est victoria speranda est.

Hostis quid) *Assumptio* ab *Antecedentibus* comprobata.

An me, quod) Probat, etiam si Dictator non sit, ut in superioribus bellis fuerat, eundem tamen se Camillum esse, & vanum illud Dictaturæ nomen neque animos sibi unquam fecisse dicit, neque profuisse ad evitandum exilium.

Et cum eadem) Complexio, qua suis victoriam certam augurat, exemplo rerum antea gestarum. l. 2. c. 5. r. 57.

Sen.

Hofte fortibus Viris perpetua materia sunt virtutis, & gloriæ.
Sapienti viro animos summa imperia non faciunt.

O R A T I O N I S XXXIV.

A Cornelii Cossi Dictatoris ad Milites

Argumentum.

Cornelius Cossus Dictator contra Volscos dictus, cæsis rite hostiis, prælium initurus, ita suos milites adhortatur.
Loci communes nulli sunt.

Motus, *Confidentia*. Mores prudentis Imperatoris.

Duas habet hæc brevis Oratio partes, *Exordium*, & *Contentionem*, ubi suum de ratione ineundæ pugnæ consilium militibus aperit.

Nostra) In *Exordio* confidentes suos facit, non enim falsa nuntiare Deorum Vates poterant, qui hostiis inspectis victoriam promiserant.

Itaque) Adhortatio ipsa, quæ triplex est, imprimis jubet omittere pila, & gladiis pugnare, deinde ut consistent admonet, & stabili gradu adventantes hostes excipiant, tertio præcipit Magistro Equitum, ut, cœpta jam pugna, tum demum cum equitatu hostes adoriatur.

Et cum imparibus) Quamvis multo major hostium esset multitudo, impares tamen Romanis erant tum spe, tum virtute. l. 2. c. 5. r. 59.

Ubi illa vana) Vana dicite esse missilia, quia leviantum vulnera infligebant, & nullius fe-

fere momenti erant ad reportandam victoriam.

Qui secundis avibus) hoc est bono omine, & auspicio, quod sæpe ab avibus sumere auguria solerent.

O R A T I O N I S XXXV.

Cornelii Cossi Dictatoris ad M. Manlium

Argumentum.

M. Manlium Plebis animos ad seditionem concitantem falsis pollicitationibus ita Cornelius Cossus Dictator interrogat.

Loci communes nulli sunt.

Motus, *Confidentia*. Mores viri moderati.

Tria hic facit Dictator: confidit, interrogat, & minatur.

Utinam mihi) Summam ostendit hac de re confidentiam, ut malevolentiam, & invidiam occultati thesauri a se, & Patribus averteret.

Spem factam) Proponit crimen, quod Patribus Manlius objecerat, hortaturque, ut rei indicium prodatur.

Fide incolumi) Si enim ex thesauris Gallicis creditum solvisset, fides creditoribus data incolumis, & inviolata stetisset.

Et istos) Patres nimirum instar Draconum publicos thesauros servantes a custodia removeas, & occultam illam prædam in medium proferas.

Quod nisi facis) Concludit minitendo carcerem nisi pareat.

M. Manlii ad Dictatorem Cornelium.

Argumentum.

Interrogatus a Dictatore Manlius de thesauris Gallicis, quos ipse occultari a Patribus dixerat, ita respondit.

Loci communes ab *Antecedentibus*.

Motus, *Ira*. Mores *Viri seditiosi*.

Duas habet partes, in quarum prima iram Plebis in Patres concitat, in altera respondet iis, quæ Dictator interrogaverat.

Offendit se) Prima pars, in qua redarguit Patres, tum quia plebem sibi non conciliarent beneficiis, cum possent, tum quia usuris eam premerent. *l. 2. c. 4. r. 23.*

Additosque duci) Hoc est debitores tradi creditoribus, ut in eos vitæ, & necis potestatem haberent, quod est addicere.

Sortem aliam) Aliam conditionem, ut tantumdem de prima pecunia dematur, quantum usuris numeravimus.

At enim) Secunda pars, & ad primum, quod solus ea faceret, respondet ab *Antecedentibus*.

Qui solus defendit Capitolium, solus potest opitulari Civibus.

Ego solus Capitolium defendi. Ergo.

Nam quod) Ad alterum de thesauris Gallicis artificiose respondet, non cogendos alios ut indicent, sed Patres, ut proferant, quod iniuste retineant.

Sententia.

Divites ex eo, quod affluit suis opibus,
suf-

sustineant necessitates aliorum.
Frustra quærimus, quæ scimus.

ORATIONIS XXXVII.

M. Manlii ad Plebem

Argumentum.

M. Manlius eductus ex carcere Plebem in Patres concitat, deque tollendis Magistratibus suam sententiam proponit.

Loci communes ab *Antecedentibus*.

Motus, *Pudor*, & *Confidentia*. Mores *Viri Popularis*.

Dividitur in tres partes, *Exordium*, *Contentionem*, & *Perorationem*.

Quousque) *Exordium*, quo Pudorem, & Confidentiam movet; multi enim ipsi cum essent, paucos tamen timebant, & utitur comparatione minorum. *l. 2. c. 6. r. 65.*

Audendum est) *Contentio*, hortaturque, ne singuli pereant, ut omnes simul Patres aggrediantur, & a Rep. tollant Magistratus.

Quousque me) depellit *Confidentiam*, quam de Duce Manlio populos habebat, tum ab *Antecedentibus*, quia & alia vice in carcerem ductus fuerat; tum ab *Exemplis* Cassii, & Mælii.

Dii prohibebunt) Prolepsis de auxiliis Deorum. *l. 2. c. 5. r. 60.*

Sed nunquam) Responsio ad prolepsin, quod illis auxilio Dii veniant, qui prompte suas partes obeunt.

Tum parvus) Redarguit Plebem, quippe nimistimidam: fortis enim cum esset in externos, & imperium quæreret, ipsum tamen Patribus cedeat, & solum de conditionibus, qui-

quibus imperari sibi vellet, aliquando certabat. *l.2. c.6. r.76.*

Tamen) Plebem rursus confidentem facit, qui enim omnia usque ad illud tempus obtinuerant, facile impetraturi erant, quod novum peterent. *l.2. c.5. r.57.*

Quam qui resisterent) Tribunos Plebis inuit, quos impetrare multo difficilius fuisse ait, quam nunc alium quempiam, qui impeteret ipsis Patribus, sed prius tollendos esse Magistratus contendit.

Proinde) Peroratio, qua hortatur, ut vim adhibere, & se uti patrono velint, ubi etiam de regno mentionem videtur facere. *Arist. l.3. c.14. r.166.*

Sententia.

Vires suas ne belluæ quidem ignorant. Dii numquam propter homines de Cælo descendunt.

Minore negotio qui imperet imponimus, quam qui resistent imperantibus.

Quo magis insigni imperii, honorisve nomine nostrum appellamus Ducem, eo utimur potentiore.

ORATIONIS XXXVIII.

Legatorum Tusculanorum in Senatu

Argumentum.

Tusculani Oratores, ut suaserat Camillus, Romam missi ad pacem petendam, hospitaliter vocati causam suam ita egerunt.

Loci communes a *Contrariis*.

Motus, *Misericordia*. Mores *Modestiam* praeferunt.

Qui

Quibus bellum) Bellum deprecantur hoc imprimis syllogismo a *Contrariis*: Iis non sunt arma inferenda, quibus sunt omnia pacifica.

Sed apud nos omnia pacifica sunt. Ergo.

Probant autem *Assumptionem* exponentes rationem, qua Romanis legionibus occurrunt, & Beneficium Camilli, qui eo motus argumento nihil egerat hostile.

Pacem quam) Complexio syllogismi, si enim nos pacem habemus, & vos nobiscum pacifice agere debetis.

In nos) Se potius inermes velle perire dicunt, quam armatos, eaque ratione movent *Misericordiam*. *Lib.2. c.8. r.92.*

Quod ad) Crimina fateri videntur, quia negare non poterant, se tamen poenitentia defendunt, & clementia Victorum.

Sententia.

Oculis magis, quam auribus credendum. Re victa rebus, verbis confutare nihil attingit.

ORATIONIS XXXIX.

Camilli Dictatoris ad Plebem

Argumentum.

Cum Tribuni Plebis Licinius, & Sextius intercessionem Collegarum non admitterent, Camillus Dictator in hunc modum intercessionem apud Plebem defendit.

Loci communes a *Diversis*.

Motus, *Timor*, Mores *Viri gravis*.

Quandoquidem) Redarguit Plebem intercessionem per vim non admittentem, quam per

per vim obtinuerat; locus est a *diversis*. Se Dictatorem deinde pollicetur affuturum Intercessioni, ut videatur creatus Dictator plebis tantum causa, non universæ Reip.

Itaque) Quia inusitatum erat, Patritios Magistratus misceri concilio Plebis, conditionem addit, se quoque nihil acturum, si Tribuni pareant Collegarum intercessioni.

Vim tribunitiam dissolvi) Tota enim vis Tribunitiæ potestatis intercessione potissimum continebatur.

ORATIONIS XL.

Ap. Claudii ad Plebem contra Tribunos

Argumentum.

Licinium, & Sextum Tribunos Plebis novas Leges quoquomodo promulgantes coarguit hac Oratione Ap. Claudius.

Loci communes a *Contrariis*, & ab *Effectis*.
Motus, *Invidia*. Mores hominis *severi*,
& *concitati*.

Dividitur in quatuor partes, *Exordium*, *Propositionem*, *Contentionem*, & *Perorationem*.

Neque notum) *Exordium*, quo a se, suaque gente sinistram remover suspicionem; quoque ait sibi objici, & nimiam in Patres benevolentiam, & malevolentiam in Plebem; quorum alterum fatetur, seque propterea hominem gratum ostendit: alterum negat hoc syllogismo a *Contrariis*: *Arist. l. 3. cap. 14. tex. 103. & 104.*

Is, cui Resp. cordi est, Plebem lædere non potest.

Claudii genti Resp. cordi est maxime.

Ergo,

Nisi quæ) *Probatio Propositionis*, quia eadem sunt Plebis commoda, & Reip. universæ.

An hoc) *Propositio*; additque causam impulsivam, insolentiam scilicet Tribunorum, quæ stomachum faciat cuilibet etiam ex Plebe.

Sub conditione) *Universa Contentio* hoc syllogismo continetur: Illud postulatum est rejiciendum, quod est indignum, impium, & noxium Reip.

Sed postulatum Tribunorum est hujusmodi. Ergo rejiciendum.

Quid est) Prima ratio indignitatis; quod honorem rejiciant sine adjuncta mercede.

Sed quæ) Altera ratio, quod merces ipsa, quam petunt, injusta sit; petebant enim accipi sine discrimine Rogationes, quas ferebant, sive bonæ essent, sive malæ. Quod iniquum ostendit pulcherrima similitudine, & per prosopopæas invidiosas: deinde quia si hæc patritii proponerent, certe rejicerent. *Arist. l. 1. c. 13. tex. 238.*

Quid?) Tertia ratio indignitatis, quod suffragiorum libertas tollatur, si necessario alter Consulum Plebejus esse debeat, ubi invidiose L. Sextium cum M. Furio comparat.

Hocine est) Quarta ratio, quod ita non partem, sed omnino eripiant honores Patribus.

Quid sequitur) Quinta, quod Plebei Magistratus obtinebunt lege, non suffragio, occasione, non virtute: puta, si unus tantum Plebejus petat, non poterit non creari vi Legis.

Quis est hodie) Ultimo, quia cuilibet indigno hac ratione via patebit ad Magistratus.

De indignitate) Probat idem etiam esse impium ab *Effectis* hoc modo,

Impium est turbare Auspicia.

Sed turbantur Auspicia, si Plebeiis deferatur Consulatus. Ergo.

Tom. V.

D

An-

Auspiciis hanc) Approbatio Propositionis.
Penes quos) Approbatio Assumptionis de-
 sumpta ab auctoritate majorum, & permis-
 sionibus ironicis.

Sextius, &) Tertium membrum attie-
 git, & postulatum Tribunorum perniciosum
 etiam Reip. ostendit, quia per legem Agri-
 riam solitudo fiebat in agris, pulsus dominus
 per alteram de ære alieno tollebat Fidei
 utrumque autem perniciem Reip. affert.

Omnium) Brevis Peroratio, qua repeti-
 tum summam dissuasionis Deos precatur, ut de-
 berationem tam gravem fortunare velint,
rist. lib. 3. c. 14. r. 167.

Sententia.

Quod pro universa Rep. fit, nunquam
 est adversum Plebi, tanquam aliam
 Urbem incolenti.

Non semper fit contra utilitatem
 stram, quod est contra voluntatem
 Res potius, quam auctor, spectant
 est.

Virtute, non occasione honores peten-
 di sint.

Cum Fide omnis humana societas con-
 litur.

Ex Dec. 1. Lib. 7.

ORATIONIS XL.

S. Tullii ad Dictatorem de ineunda pugna

Argumentum.

Dictatorem Sulpicium cunctatione uten-
 tem adversus Gallos hostes, spe certa
 victoriæ, Servius Tullius ad ineundam pu-
 gnā hīs verbis hortatur.

Loci communes a *Comparatione*, & a
Causis.

Motus, *Confidentia*. Mores *Viri fortis*,
 & *gloria cupidi*.

Tres habet partes, *Exordium*, *Contentio-*
nem, & *Perorationem*.

Scilicet) *Exordium*, quo ad avertendam con-
 tumaciæ, & seditionis suspicionem, causam
 refert, cur ad dicendum accedat. *c. 14. l. 3. r. 103.*

Equidem) *Contentio*: Cujus primum Argu-
 mentum sic se habet.

Si male pugnatum esset, tamen facul-
 tas pugnandi danda foret.

Sed non male pugnatum est, & omnia
 sunt integra.

Ergo multo magis danda est.

Equidem) *Propositio*.

Ut nos *virtute*) *Propositionis* approbatio a
 causa finali, quam exemplo Allienis pugnæ
 confirmat.

Nobis) *Assumptio*.

Quamquam de) Secundo loco arguit a
 turpi tali ratione.

Turpe est militibus eludi ab hostibus, &
 male apud Ducem audire: *l. 2. c. 2. r. 12.*

74

Auspiciis hanc) Approbatio Propositionis.
Penes quos) Approbatio Assumptionis de-
 sumpta ab auctoritate majorum, & permil-
 sionibus ironicis.

Sextius, &) Tertium membrum attin-
 git, & postulat Tribunorum perniciosum
 etiam Reip. ostendit, quia per legem Agrar-
 iam solitudo fiebat in agris, pulsus dominus
 per alteram de ære alieno tollebatur Fides
 utrumque autem perniciem Reip. affert.

Omnium) Brevis Peroratio, qua repeti-
 tum summam dissuasionis Deos precatur, ut de-
 berationem tam gravem fortunare velint,
rist. lib. 3. c. 14. l. 167.

Sententia.

Quod pro universa Rep. fit, nunquam
 est adversum Plebi, tanquam aliam
 Urbem incolenti.

Non semper fit contra utilitatem Re-
 stram, quod est contra voluntatem
 Res potius, quam auctor, spectant
 est.

Virtute, non occasione honores peten-
 di sint.

Cum Fide omnis humana societas con-
 litur.

Ex Dec. 1. Lib. 7.

ORATIONIS XL.

S. Tullii ad Dictatorem de ineunda pugna

Argumentum.

Dictatorem Sulpicium cunctatione uten-
 tem adversus Gallos hostes, spe certa
 victoriæ, Servius Tullius ad ineundam pu-
 gnā his verbis hortatur.

Loci communes a *Comparatione*, & a
Causis.

Motus, *Confidentia*. Mores *Viri fortis*,
 & *gloria cupidi*.

Tres habet partes, *Exordium*, *Contentio-*
nem, & *Perorationem*.

Scilicet) *Exordium*, quo ad avertendam con-
 tumaciæ, & seditionis suspicionem, causam
 refert, cur ad dicendum accedat. *c. 14. l. 3. r. 103.*

Equidem) *Contentio*: Cujus primum Argu-
 mentum sic se habet.

Si male pugnatum esset, tamen facul-
 tas pugnandi danda foret.

Sed non male pugnatum est, & omnia
 sunt integra.

Ergo multo magis danda est.

Equidem) *Propositio*.

Ut nos virtute) *Propositionis* approbatio a
 causa finali, quam exemplo Aliensis pugnae
 confirmat.

Nobis) *Assumptio*.

Quamquam de) Secundo loco arguit a
 turpi tali ratione.

Turpe est militibus eludi ab hostibus, &
 male apud Ducem audire: *l. 2. c. 2. r. 12.*

D 2

Sed

Ex

Sed utrumque nobis ex mora, & otio contingit. Ergo.

Quod enim) *Assumptionis* approbatio quoad alteram partem per dilemma: vel enim tu de nobis, vel nos de te dubitamus: at nos de te fortissimo Duce dubitare non possumus. Ergo tu de nobis.

Sin autem) Quoniam suspicabantur, iussisse patres bellum differri, ideo per Prolepsin exponit consilium militum, quod erat: si bello sit opus, acrius se pugnuros; si propter otium trahatur, Romam se redire velle.

Hac dicta) *Peroratio*, qua spe Triumphus proposita Dictatorem ad signum pugnae dandum hortatur.

Sententia.

Virtute culpa corrigitur, & memor flagitii aboletur nova gloria.
Sicut Patres, ita & Plebs sua habet consilia.

ORATIONIS XLII.

Popilii Consulis ad Milites

Argumentum.

Milites cum Gallis pugnantes, & diuturno prælio fessos Popilius Consul, quo vulnere accepto cesserat parumper ex acie ad pugnam absolvendam hortatur.

Loci communes ab *Adjunctis*, & a *Consequentibus*.

Motus, *Spes victoria*. Mores *Ducis* magnanimi.

Quid stas) Triplici utitur argumento. Primum ducitur ab hostium immanitate. Roma-

ma-

manis enim mortales erant cum Gallis inimicitiae.

Propulstis) Alterum a felici pugnae initio per comparisonem majorum: fecimus, quod erat difficilius, & e castris, montibusque depulimus. Ergo & per campos facile cedere poterimus, l. 1. c. 12. rex. 222. & 224.

Nolite) Ab evidenti periculo, ne hostes fugiant, si ipsi eosdem persequi cunctentur.

Sententia.

In acie hauriendus, aut dandus est sanguis.

ORATIONIS XLIII.

Campanorum in Senatu

Argumentum.

Campani armis Samnitium vexati, missis Romam Legatis, amicitiam, & auxilia ab Senatu petunt hac habita Oratione.

Loci communes ab *Effectis*, a *Contrariis*, & a *Consequentibus*.

Motus, *Misericordia*. Mores *Supplicum*.

Dividitur in tres partes, *Exordium*, *Contentionem*, & *Perorationem*.

Populus) Sumitur exordium a confutatione duplicis objectionis ad exemplum illius, quod usi sunt Corcyraei adversus Corinthios apud Thucyd.

Quam si) Prima Objectionis, quod non ante secundis rebus amicitiam Romanorum petierint; ad quod respondent, eo firmiter futuram, quippe majori partem beneficio, l. 2. cap. 4. r. 23. & 36.

Neque Hercule) Altera Objectionis quod Roma

Sed utrumque nobis ex mora, & otio contingit. Ergo.

Quod enim) *Assumptionis* approbatio quoad alteram partem per dilemma: vel enim tu de nobis, vel nos de te dubitamus: at nos de te fortissimo Duce dubitare non possumus. Ergo tu de nobis.

Sin autem) Quoniam suspicabantur, iussisse patres bellum differri, ideo per Prolepsin exponit consilium militum, quod erat: si bello sit opus, acrius se pugnuros; si propter otium trahatur, Romam se redire velle.

Hac dicta) *Peroratio*, qua spe Triumphus proposita Dictatorem ad signum pugnae dandum hortatur.

Sententia.

Virtute culpa corrigitur, & memor flagitii aboletur nova gloria.
Sicut Patres, ita & Plebs sua habet consilia.

ORATIONIS XLII.

Popilii Consulis ad Milites

Argumentum.

Milites cum Gallis pugnantes, & diuturno praelio fessos Popilius Consul, quo vulnere accepto cesserat parumper ex acie ad pugnam absolvendam hortatur.

Loci communes ab *Adjunctis*, & a *Consequentibus*.

Motus, *Spes victoria*. Mores *Ducis magnanimi*.

Quid stas) Triplici utitur argumento. Primum ducitur ab hostium immanitate. R.

ma-

manis enim mortales erant cum Gallis inimicitiae.

Propulstis) Alterum a felici pugnae initio per comparisonem majorum: fecimus, quod erat difficilius, & e castris, montibusque depulimus. Ergo & per campos facile cedere poterimus, l. 1. c. 12. rex. 222, & 224.

Nolite) Ab evidenti periculo, ne hostes fugiant, si ipsi eosdem persequi cunctentur.

Sententia.

In acie hauriendus, aut dandus est sanguis.

ORATIONIS XLIII.

Campanorum in Senatu

Argumentum.

Campani armis Samnitium vexati, missis Romam Legatis, amicitiam, & auxilia ab Senatu petunt hac habita Oratione.

Loci communes ab *Effectis*, a *Contrariis*, & a *Consequentibus*.

Motus, *Misericordia*. Mores *Supplicum*.

Dividitur in tres partes, *Exordium*, *Contentionem*, & *Perorationem*.

Populus) Sumitur exordium a confutatione duplicis objectionis ad exemplum illius, quod usi sunt Corcyraei adversus Corinthios apud Thucyd.

Quam si) Prima Obiectio, quod non ante secundis rebus amicitiam Romanorum petierint; ad quod respondent, eo firmiter futuram, quippe majori partem beneficio, l. 2. cap. 4. r. 23. & 36.

Neque Hercule) Altera obiectio, quod Roma

nis amicitia, & societas sit cum Samnitibus; cui satis faciunt, allata formula, & sine fœderis petitioni suæ non repugnantibus.

In *Contentione* hujusmodi extat Argumentum.

Ea causa est suscipienda, quæ utilis, & honesta est, & facile expediri potest.

Causa nostra talis est. Ergo.

Campani) Ostenditur utilitas ab amplitudine Urbis, & opportunitate loci; erant enim a tergo Æquis, & Volscis æternis Romanorum hostibus.

Acerbum) Deinde a *contrario*, sic.

Illud est utile Romanis, cujus contrarium est maxime perniciosum; l. 1. c. 6. r. 77.

Sed non recipi Campanos in Romanorum amicitiam est maxime Rom. perniciosum. Ergo recipi utile.

Confirmatur *Assumptio*, quia Campani si rejicerentur a Romanis, statim in hostium potestatem venissent, quo nihil Urbi Romæ perniciosius est.

Omnibus quidem) Honestas hoc syllogismo continetur.

Honestum est iis opem ferre, qui & aliis indigentibus ope tulerunt. l. 2. c. 4. r. 23.

& necessitate ad arma compulsi sunt.

Tales sunt Campani. Ergo iis opem ferre honestum est.

Nec enim) *Assumptionis* approbatio quoad secundam partem: cum enim non contenti duplici de nobis relata victoria, & agrorum populatione Capuam ipsam petant, ostendunt, se non ira, quod Sidicinis opem tulerimus, sed cupiditate imperii bellum gerere, idemque se facturos fuisse, etiam si quieti fuisset: atque adeo ultima nos necessitas ad bellum traxit.

Non

Non loquor) Bellum prædicant ut minime periculosum, idque amplificat per comparationem com nodorum, quæ ex eo maxima consecutura sunt.

Annuite) *Peroratio*, quæ universalem Conclusionem habet; & per Hypotyposin repræsentatur Urbs Capua valde sollicita de istius Legationis eventu, quo major excitetur Misericordia. l. 2. c. 8. tex. 92.

Sententia.

Justa causa amicitiae est, velle eum nobis amicum esse, qui nos appetit.
Fortuna afflictâ magnifice loqui prohibet.

ORATIONIS XLIV.

Valerii ad Milites

Argumentum.

Cum Romani adversus Samnites arma pro Campanis sumpsisent, Imperator Valerius milites ad egregie pugnandum hortatur.

Loci communes ab *Adjunctis*, a *Comparatione*, & *Antecedentibus*.

Motus, *Confidentia*: Mores *Ducis prudentis*, & *fortis*.

Duplici ex capite confidentes suos milites facit, tum respectu hostium, tum respectu sui ipsius. l. 2. c. 5. r. 58., & 59.

Ne novum) Hostium potentiam infirmat a loco, quia quo magis absunt ab urbe Roma, eo magis imbelles sunt: Campanos quidem magis fluere luxu, non magis tamen fortes esse Samnites.

D 4

Qid

Quid autem) A *Comparatione*, quod Samnites duas tantum referant de Campanis victorias, tot Romani triumphos, tot gentes domitas. *lib. 2. c. 5. tex. 57.*

Cum gloria) Respeſu Ducis, hoc est ſui ipſius, qui non tam magnifice dicere, quam facere fortiter poſſit.

Non factionibus) Probat id ab *Antecedentibus*, quia non clientelis, & gratia, ſed virtute ſibi tres Conſulatus pepererat.

Fuit cum) Quod confirmatur per Prolepſim; cum enim promiſcue Patritiis, & Plebeiis Conſulatus pateat, non amplius, ut antea, ſplendor Patritii generis illum honorem parabat, ſed ſola Virtus.

Non ſi mihi) *Benevolentiam* etiam militum ſibi conciliat tum ex ſuo cognomine, qui propter virtutem Corvinus dictus fuerat, tum ex antiquo Familiæ Publicolarum cognomento, ſequæ non minus Plebis ſtudioſum oſtendit. *l. 2. c. 4. tex. 25., & 29.*

Nunc quod) Ultimo ad alacriter pugnandum inflammatur, ut de integro ad eum uſque diem Populo novum triumphum reportent.

Sententia.

Multi magis nimio luxu, mollitieque ſua, quam vi hoſtium vincuntur.

Dux non tantum dicta ſua, ſed & facta militem ſequi velit.

Honores non tam generis, quam virtutis præmia eſſe debent.

Quibus artibus petitur Magiſtratus, iſſidem geritur.

ORATIONIS XLV.

P. Decii ad Milites

Argumentum.

Cum neglexiſſent Samnites occaſionem deſcendi Romanum Exercitum, P. Decius rem Centurionibus primum deinde Militibus aperit, & ad ſtrenue erumpendum hortatur.

Loci communes ab *Adjuſtis*.

Motus, *Confidentia*. Mores *Viri ſolertiſ*.

Quanam) Cum Centurionibus agit, quibus inertiam hoſtium declarat, ſuumque conſilium.

Hoc ſilentium) Milites alloquitur, omnibuſque denunciat, ut ſilentium ſervent, quod cum eſſet inuſitatum, attentos etiam faciebat. *l. 3. c. 14. r. 104.*

Nunc qua) Eruptionem ſuadet tali pacto:

Illud agere debemus, quod honeſtum, facile, & neceſſarium eſt.

Sed erumpere hac nocte per medios hoſtes honeſtum eſt, facile, & neceſſarium. Ergo erumpendum eſt hac ipſa nocte.

Non fuga) *Honeſtas*, decet enim ſe ſua virtute ſervare eos, qui ſua virtute alios ſervaverint.

Cum eo hoſte) *Facilitas*, quod cum hoſte ſocorde res eſſet; quem cum eluſiſſent vigilantem, multo facilius eſſet ſopitum fallere. *lib. 2. c. 5. r. 59.*

Imo neceſſe eſt) *Neceſſitas*, quia evadenda nulla erat alia ratio; ſi enim remaniſſent, ſames manebat; ſi proximam lucem expectaſſent, certa, & inevitabilis obſidio; &

Quid autem) A *Comparatione*, quod Samnites duas tantum referant de Campanis victorias, tot Romani triumphos, tot gentes domitas. *lib. 2. c. 5. tex. 57.*

Cum gloria) Respektu Ducis, hoc est sui ipsius, qui non tam magnifice dicere, quam facere fortiter possit.

Non factionibus) Probat id ab *Antecedentibus*, quia non clientelis, & gratia, sed virtute sibi tres Consulatus pepererat.

Fuit cum) Quod confirmatur per Prolepsim; cum enim promiscue Patritiis, & Plebeiis Consulatus pateat, non amplius, ut antea, splendor Patritii generis illum honorem parabat, sed sola Virtus.

Non si mihi) *Benevolentiam* etiam militum sibi conciliat tum ex suo cognomine, qui propter virtutem Corvinus dictus fuerat, tum ex antiquo Familæ Publicolarum cognomento, seque non minus Plebis studiosum ostendit. *l. 2. c. 4. tex. 25., & 29.*

Nunc quod) Ultimo ad alacriter pugnandum inflammat, ut de integro ad eum usque diem Populo novum triumphum reportent.

Sententia.

Multi magis nimio luxu, mollitieque sua, quam vi hostium vincuntur.

Dux non tantum dicta sua, sed & facta militem sequi velit.

Honores non tam generis, quam virtutis præmia esse debent.

Quibus artibus petitur Magistratus, iisdem geritur.

ORATIONIS XLV.

P. Decii ad Milites

Argumentum.

Cum neglexissent Samnites occasionem de-
lendi Romanum Exercitum, P. Decius
rem Centurionibus primum deinde Militibus
aperit, & ad strenue erumpendum hortatur.

Loci communes ab *Adjunctis*.

Motus, *Confidentia*. Mores *Viri solertis*.

Quanam) Cum Centurionibus agit, quibus inertiam hostium declarat, suumque consilium.

Hoc silentium) Milites alloquitur, omnibusque denunciat, ut silentium servant, quod cum esset inusitatum, attentos etiam faciebat. *l. 3. c. 14. r. 104.*

Nunc quæ) Eruptionem suadet tali pacto :
Illud agere debemus, quod honestum, facile, & necessarium est.

Sed erumpere hac nocte per medios hostes honestum est, facile, & necessarium. Ergo erumpendum est hac ipsa nocte.

Non fuga) *Honestas*, decet enim se sua virtute servare eos, qui sua virtute alios servaverint.

Cum eo hoste) *Facilitas*, quod cum hoste socorde res esset; quem cum elusissent vigilantem, multo facilius esset sopitum salutare. *lib. 2. c. 5. r. 59.*

Imo necesse est) *Necessitas*, quia evadendi nulla erat alia ratio; si enim remansissent, fames manebat; si proximam lucem expectassent, certa, & inevitabilis obsidio; &

secunda vigilia nullum magis aptum ad erumpendum tempus.

Memodo) Conclusio, qua milites hortatur, ut se Ducem sequi velint, meliora sperantes.

Sententia.

Inscitia belli, vel pigritia est, occasione data non uti.

In via virtuti nulla est via.

ORATIONIS XLVI.

Valerii Dictatoris ad Milites seditiones

Argumentum.

Milites Romani, qui erant in Campania, duce T. Quintio Romam pergunt Patriæ arma in ferentes, quos ita dehortatur a pugna Valerius Dictator, qui ipsis armatus occurrerat.

Loci communes a Causis & Dissimilibus.

Motus, Pudor. Mores Viri Concordiam amantis.

Tres habet partes, *Exordium, Contentionem, & Perorationem.*

Deos immortales) *Exordium* ducit a sua persona, cui nihil carius, & magis in votis esse ait, quam concordiam. l. 2. c. 4. r. 26.

Quod deos) Prima ratio dissuadendæ pugnæ sumitur a pietate Patriæ, quam quisque vereri, & colere debet.

Ego sum) Altera a suis in milites beneficiis, contra quem proinde ferre arma impium sit. l. 2. c. 4. r. 23.

Quam tribuni) Fuerat Tribunus militum, eandemque hic sententiam repetit, quam supra habet in oratione ad Milites.

Er-

Ergo ego) Tertia ratio ab Exemplo sui ipsius, qui prior pugnare nolit.

Inducite) Ab exemplis dissimilibus, quod priores dissensiones minus culpæ, & offensionis habuerunt.

T. Quinti) *Peroratio*, qua per Apostrophem seditionum ducem hortatur, ut se a reliquis sejungat, vel paci consulat; æquas deinde pacis condiciones pollicetur.

Sententia.

Honestius est fugere, tergumque civi dare, quam pugnare contra Patriam. Iniquis conditionibus stare melius est, quam impiis inter se manus conferere;

Ex Dec. 1. Lib. 8.

ORATIONIS XLVII.

Annii Setini ad suos Latinos

Argumentum.

Annius Setinus Latinos hortatur, ut ea lege pacem cum Romanis facerent, si alterum Consulem Latinum paterentur fieri. Loci communes ab *Adjunctis*.

Motus Ira. Mores Civis libertatem amantis.

Partes sunt tres, *Exordium, Contentio, & Peroratio.*

Quamquam) *Exordium*, quo monet, statuendum imprimis esse, quid agere opus sit, antequam de responso dando Romanis delibarent; nam scienti quid agere debeat, oratio in promptu est.

D 6

Nam

secunda vigilia nullum magis aptum ad erumpendum tempus.

Memodo) Conclusio, qua milites hortatur, ut se Ducem sequi velint, meliora sperantes.

Sententia.

Inscitia belli, vel pigritia est, occasione data non uti.

In via virtuti nulla est via.

ORATIONIS XLVI.

Valerii Dictatoris ad Milites seditiones

Argumentum.

Milites Romani, qui erant in Campania, duce T. Quintio Romam pergunt Patriæ arma inferentes, quos ita dehortatur a pugna Valerius Dictator, qui ipsis armatus occurrerat.

Loci communes a Causis & Dissimilibus.

Motus, Pudor. Mores Viri Concordiam amantis.

Tres habet partes, *Exordium, Contentionem, & Perorationem.*

Deos immortales) *Exordium* ducit a sua persona, cui nihil carius, & magis in votis esse ait, quam concordiam. l. 2. c. 4. r. 26.

Quod deos) Prima ratio dissuadenda pugna fumitur a pietate Patriæ, quam quisque veneri, & colere debet.

Ego sum) Altera a suis in milites beneficiis, contra quem proinde ferre arma impium sit. l. 2. c. 4. r. 23.

Quam tribuni) Fuerat Tribunus militum, eandemque hic sententiam repetit, quam supra habet in oratione ad Milites.

Er-

Ergo ego) Tertia ratio ab Exemplo sui ipsius, qui prior pugnare nolit.

Inducite) Ab exemplis dissimilibus, quod priores dissensiones minus culpæ, & offensionis habuerunt.

T. Quinti) *Peroratio*, qua per Apostrophem seditionum ducem hortatur, ut se a reliquis sejungat, vel paci consulat; æquas deinde pacis condiciones pollicetur.

Sententia.

Honestius est fugere, tergumque civi dare, quam pugnare contra Patriam. Iniquis conditionibus stare melius est, quam impias inter se manus conferere.

Ex Dec. 1. Lib. 8.

ORATIONIS XLVII.

Annii Setini ad suos Latinos

Argumentum.

Annius Setinus Latinos hortatur, ut ea lege pacem cum Romanis facerent, si alterum Consulem Latinum paterentur fieri. *Loci communes ab Adjunctis.*

Motus Ira. Mores Civis libertatem amantis.

Partes sunt tres, *Exordium, Contentio, & Peroratio.*

Quaquam) *Exordium*, quo monet, statuendum imprimis esse, quid agere opus sit, antequam de responso dando Romanis deliberent; nam scienti quid agere debeat, oratio in promptu est.

D 6

Nam

Nam s. nunc) Arguit ab honesto, & facile honestatem autem rei amplificat exprobando servitutem, quam loco fœderis patiantur: ubi comparatio est cum Samnitibus, & ironica mimesis Romanorum imperantium, & Latinorum parentum. Deinde utitur contentione officiorum, & fructus, & invidiosa prolepsi, qua populares ignaviae accusat, quod nunc amplum putandum sit, quod olim vile fuerat.

Atqui) Facilitatem ostendit a tempore opportuno, ubi ex quibusdam signis, seu an-reactis, & a testimoniis hostium imbecillitatem conjicit. l. 2. c. 5. r. 59.

Ursupate) Peroratio complectitur summam suasionis, utque suis animos faciat, se constantem fore pollicetur.

Sententia.

Facile est, explicatis consiliis, accommodare rebus verba.

Ubi pars virium, ibi & imperii pars esse debet.

Modestia nonnunquam ex virium conscientia nascitur.

ORATIONIS XLVIII.

Annii ad Romanos Patres

Argumentum.

Idem Annii in Senatu Romano magna cum arrogantia Latinorum postulata proponit.

Loci communes ab *Adjunctis*.

Motus, *Pudor*, & *Metus*. Mores *Viri audacis*.

Tem-

Tempus erat) Quo metum Romanis incutiat, adeoque impetret, quæ velit, Latinorum potentiam extollit ab *Adjunctis*, lib. 2. cap. 5. rex. 43.

Sed quoniam) Exponit Patribus Latinorum postulata de Consule, de Senatu, de Repub. deque sede imperii, & Modestiam præferret, quod conditiones æquas proponant, dum bello rem exequi poterant.

Sententia.

Dandum est aliquid consanguinitati.
Ubi vires æquæ, & Pax æqua esse debet.

ORATIONIS XLIX.

T. Manlii Consulis ad Latinos

Argumentum.

Cum arroganter Latinorum postulata exposuisset Annii in Senatu, iratus Consul Manlius ita respondit.

Loci communes ab *Adjunctis*.

Motus, *Ira*. Mores *virii Constantis*.

Duabus de causis contendit, rejicienda esse Latinorum postulata, tum quia turpitudinem afferant, tum quia indigni sunt ii, qui postulant.

Audi) Ita igitur primum ab *Adjunctis*.

Turpe est, Jovem quasi captum in suo Templo augurato videre Senatum, & Consules peregrinos. Ergo.

Hac sine) Exprobrat Latinis rupta fœdera, & cladis ad Regillum memoriam obliteratam, ut ostendat indignos, quorum postulata recipiantur.

Adeo) Concludit per Epiphonema.

ORA.

ORATIONIS L.

Manlii ad Filium

Argumentum.

Contra edictum Manlii Consulis T. Manlii filius extra ordinem laesit pugnauerat, quem ita Pater objurgat.

Loci communes a *consequentibus*.

Motus, *Metus*. Mores *Severi Ducis*.

Unicum est Argumentum, quod hoc Dilemmate continetur.

Tua culpa, Fili, aut mihi in Remp. peccandum est, aut in te scævendum. Sed illud pati non debeo. Ergo te cogor punire.

Quandoquidem) Ipsum Dilemma, & affert rationem, quare ipsius culpa, quia nimirum extra ordinem contra edictum pugnauerit.

Triste) Ad duas objectiones, quod Filium a Patre morte plecti triste sit exemplum, l. 2. c. 8. r. 90. quodque Filius indignus tali morte sit, respondet, necessarium esse hoc ita fieri, ut Disciplina Militaris inviolata in posterum ab aliis servetur.

Sententia.

Disciplina res stat militaris.

Nos potius nostro delicto plectamur.

quam Resp. magno suo damno nostra peccata luat.

ORA-

ORATIONIS LI.

Camilli ad Patres de Latinis

Argumentum.

Latio omni subacto, Camillus de pœna, aut venia incolarum consultationem Senatui proponit, in partem ipse mitiorem inclinans.

Loci communes a *Consequentibus*.

Motus, *Misericordia*. Mores *viri Moderati*.

Partes quatuor sunt, *Exordium*, *Propositio*, *Contentio*, & *Peroratio*.

Patres) *Exordium* sumitur a narratione rei feliciter gestæ. l. 2. c. 4. r. 25.

Reliqua) *Propositio* duos habet agendi modos, *severe*, & *clementer*, cum utrumque sit in Romanorum potestate.

Vultis crudeliter) Si crudeliter agere velint, ait licere omne Latium evertere, additque rationem, qua dissuadeat; in deditos enim, & eos, qui commodo futuri erant Reip., scævire non debebant. l. 2. c. 3. r. 16.

Vultis exemplo) Alteram partem de venia danda suadet a utilitate, & gloria, quæ inde sperari poterat. l. 2. c. 4. r. 28.

Sed maturato) In *Peroratione* hortatur primum ut maturent, quod præsens rerum status moram non ferat; deinde suum erga Senatum studium indicat.

Sententia.

In summa potestate quanto plus licet, tanto minus cupiendum est.

Materiam crescendi per summam gloriam Clementia suppeditat.

Id

Id firmissimum imperium est, quo obedi-
entes gaudent.

ORATIONIS LII.

Papirii Dictatoris ad Magistrum Equitum

Argumentum.

Q Fabium Magistrum Equitum, qui ab-
sente auspiorum causa Dictatore, &
contra ejus edictum pugnaverat, his objurgat
Dictator Papirius interrogationibus.

Loci communes a Comparatione.

Motus, Timor. Mores irati Judicis.

Hujus orationis Argumentum tale est,
quod quibusdam Interrogationibus continetur.
Dignus est poena Magister Equitum,
qui contra edictum Dictatoris, & incertis
auspiciis pugnavit.

Sed Mag. Equitum **Q.** Fabius contra edi-
ctum Dictatoris, & incertis auspiciis
pugnavit. Ergo dignus est poena.

Quaro de te) Propositionis approbatio quoad
primam partem a *Comparatione* Majorum sic:
Parent Dictatori Consules, & Prætores.
Ergo parere debet etiam Mag. Equitum.

Itemque) Secunda interrogatio, quæ ostendit,
fuisse incerta auspicia, & cum ea Reli-
gione impediretur Dictator, non fuisse Magi-
strum Equitum ab eadem liberum, & solutum.

Sed quid) Amplificat, quod superius dixe-
rat; Debuisses nihil agere, etiam si tacitus abi-
issem: ergo multo magis cum vetuerim: &
hæc est prior pars *Assumptionis*.

Quomodo) Eandem Assumptionem repetit
cum vehementi Interrogatione.

*Ad hæc) Jubeat responderi ad has interroga-
tiones, simulque Licetorem vocat.* l. 2. c. 5. r. 40.

Sen.

Sententia.

Major laus est, Magistratui, & legibus
parere, quam hostem vincere.
Nihil Deo dubio agendum est.

ORATIONIS LIII.

Papirii Dictatoris ad Populum

Argumentum.

Populo Romano, & Tribunis Fabii suppli-
cium deprecantibus, Dictator hî tandem
verbis Fabium ipsum in gratiam recipit.

Loci communes nulli sunt.

Motus, Reverentia. Mores viri tenacis
veteris Disciplina.

Bene habet) Prima pars ad Populum spectat,
cui de disciplina, & imperio servato gratula-
tur, sicque rationem suæ severitatis assignat.

Non nova) Conditiones affert, quibus Fa-
bio gratiam facere velit, scilicet non jusejus,
sed preces populi attendens, quæ una ratio
est mutati consilii.

Vive) Altera pars ad ipsum Fabium dirigi-
tur, quem de culpa admissa castigat, populo
condonat, monetque, ut isto periculo cau-
tius deinceps agere discat, & pati legitima im-
peria.

Sententia.

Legibus semel impune violatis, victa est
imperii majestas.

Reip. nihil majus præstiteris, quam si
discas bello, ac pace legitima imperia
ferre posse.

Ex

Id firmissimum imperium est, quo obedi-
entes gaudent.

ORATIONIS LII.

Papirii Dictatoris ad Magistrum Equitum

Argumentum.

Q Fabium Magistrum Equitum, qui absente auspiciorum causa Dictatore, & contra ejus edictum pugnaverat, his objurgat Dictator Papirius interrogationibus.

Loci communes a Comparatione.

Motus, Timor. Mores irati Judicis.

Hujus orationis Argumentum tale est, quod quibusdam Interrogationibus continetur. Dignus est poena Magister Equitum, qui contra edictum Dictatoris, & incertis auspiciis pugnavit.

Sed Mag. Equitum **Q** Fabius contra edictum Dictatoris, & incertis auspiciis pugnavit. Ergo dignus est poena.

Quaro de te) *Propositionis* approbatio quoad primam partem a *Comparatione* Majorum sic: Parent Dictatori Consules, & Prætores. Ergo parere debet etiam Mag. Equitum.

Itemque) *Secunda* interrogatio, quæ ostendit, fuisse incerta auspicia, & cum ea Religione impediretur Dictator, non fuisse Magistrum Equitum ab eadem liberum, & solutum.

Sed quid) Amplificat, quod superius dixerat; Debuisses nihil agere, etiamsi tacitus abissem: ergo multo magis cum vetuerim: & hæc est prior pars *Assumptionis*.

Quomodo) Eandem *Assumptionem* repetit cum vehementi Interrogatione.

Ad hæc) Jubet responderi ad has interrogationes, simulque Lictorem vocat. l. 2. c. 5. r. 40.

Sen.

Sententia.

Major laus est, Magistratui, & legibus parere, quam hostem vincere.
Nihil Deo dubio agendum est.

ORATIONIS LIII.

Papirii Dictatoris ad Populum

Argumentum.

Populo Romano, & Tribunis Fabii supplicium deprecantibus, Dictator his tandem verbis Fabium ipsum in gratiam recipit.

Loci communes nulli sunt.

Motus, Reverentia. Mores viri tenacis veteris Disciplina.

Bene habet) Prima pars ad Populum spectat, cui de disciplina, & imperio servato gratulatur, sicque rationem suæ severitatis assignat.

Non novæ) Conditiones offert, quibus Fabio gratiam facere velit, scilicet non jure ejus, sed preces populi attendens, quæ una ratio est mutati consilii.

Vive) Altera pars ad ipsum Fabium dirigitur, quem de culpa admissa castigat, populo condonat, monetque, ut isto periculo cautius deinde agere discat, & pati legitima imperia.

Sententia.

Legibus semel impune violatis, victa est imperii majestas.

Reip. nihil majus præstiteris, quam si discas bello, ac pace legitima imperia ferre posse.

Ex

Ex Dec. 1. Lib. 9.

ORATIONIS LIV.

Cl. Pontii Samnitium Ducis

Argumentum.

Cum Samnites missis Legatis pacem tamen impetrare non potuissent a Romanis, Claudius Pontius ita suos Populares alloquitur.

Loci communes ab *Antecedentibus*, & ab *Adjunctis*.

Motus, *Indignatio*, & *Confidentia*. Mores *viri Magnanimi*.

Ad bene sperandum suos hortatur, ex *Arist.* l. 2. c. 5. r. 59. hoc Syllogismo.

Ab iis bellum suscipiendum est, qui propitios habituri sunt Deos.

Sed nos propitios Deos habebimus.

Ergo suscipere bellum contra Romanos debemus.

Minor probatur; quia jam Deos poena nostra satis placavimus; quia Dii superbos ulciscuntur, adeoque Romanos; quia cum necessarium nobis sit bellum, justum etiam futurum est, & pium. l. 2. c. 5. r. 60.

Ne nihil) Prima pars, qua contendit, Deos jam satis expiatos esse, quamvis homines expiari nequeant.

Quid enim) Altera pars de superbia Romanorum, quæ sic se habet.

Dii vindices sunt superbiæ.

At maxime in nos superbi Romani sunt.

Ergo.

Quid enim) *Assumptionis* approbatio: nos enim

enim rejicit; licet iis in omnibus satisfecerimus, lib. 2. cap. 4. tex. 26.

Quod si) *Complexio* argumenti.

Justum est) Tertia pars est de justitia belli, hoc modo.

Illud bellum est justum, quod est necessarium.

Hoc bellum nobis necessarium est. Ergo justum.

Proinde) *Complexio*, & *Propositio* ipsa universalis.

Sententia.

Justum est bellum, quibus est necessarium.

Rerum humanarum maximum momentum est, quam propitio, quam adverso res quælibet agatur Deo.

ORATIONIS LV.

L. Lentuli ad Consules de Deditione

Argumentum.

Clauso inter saltus Roman. Exercitu, iniquas hostium conditiones accipiendas suadet L. Lentulus.

Loci communes a *Consequentibus*, & a *Dissimili*.

Motus, *Misericordia*. Mores *pietatis* in *Patriam*.

In tres partes dividitur, *Exordium*, *Contentionem*, & *Perorationem*.

Patrem meum) Ducit *Exordium* ab exemplo Patris sui, qui auctor fuerat redimendæ a Gallis Patriæ, cum non ita evidens esset necessitas, proindeque concludit per *Comparisonem*, simile consilium nunc multo magis esse

esse eligendum, ubi non alia aderat evadendi via.

Necessitatem deinde consilii ita ostendit.

Patriam quoquo modo servare debemus.

l. 2. c. 4. r. 25.

Sed non alia ratione servari potest. Ergo.

Equidem) Ut suasionem liberet a suspitione ignaviæ, se promptum offert ad mortem ipsam pro Patria subeundam.

Sed hic) Confirmatur *Assumptio*, quia iis Legionibus pereuntibus, Patria ipsa perit; idque patet tum ex *Consequentibus*, quod Urbis tecta nullum defensorem habitura sint, si ipsi perierint; tum a *Dissimili*, quod non ut in bello Gallico alius exercitus parari possit.

At fœda) *Complexio* ipsa per *Erolepsim*; facienda est igitur deditio quamvis ignominiosa; utpote necessaria servandæ Patriæ.

Subeatur) *Peroratio*, qua repetit argumenta supra allata ex necessitate, quæ superari non possit, & *Exemplo* pari Gallorum *l. 3. c. 19. r. 167. & 168.*

Sententia.

Mors pro Patria præclara est.

Temerarium est ad mortem ruere velle, cum non habes quod morte tua servas.

Patriam tam ignominia, quam morte nostra servare debemus.

ORATIONIS LVI.

Postumii in Senatu

Argumentum.

SP. Postumius a Consule iussus de pace Caudina suum consilium aperire in senatu, ita loquitur.

Loci communes nulli sunt.

Motus, *Misericordia*. Mores *Viri sinceri*.

Partes sunt quatuor.

Haud sum) *Exordium* habet ingenuam confessionem admittæ culpæ. *l. 2. c. 4. r. 34.*

Ego tamen) *Propositio*, qua suam dicit se omittere defensionem, & consilio suo se patefacturum deditioem factam a se non sui, sed Reip. causâ, qua ipsa redignum se misericordia exhibet. *l. 2. c. 8. r. 91.*

Qua tamen) Exponit hic, sponsione a se facta Populum non teneri.

Dedamur) Deinde hortatur Patres, ut auctores sponsionis dedere velint, ut exolvatur Populus religione.

Interea) Tercio de bello instaurando verba facit.

Vos dii) *Peroratio*, qua per Apostrophen ad Deos ominatur felicitatem Consulibus, quibus bellum illud gesturi sint.

Sententia.

Excusatio rei male gestæ non est difficilis apud haud ignaros fortunarum humanarum.

ORATIONIS LVII.

Postumii ad Populum contra Tribunos

Argumentum.

Livius, & Metellus Tribuni Plebis, quod & ipsi dedi deberent, deditioni intercedebant; contra quos ita Postumius ad Populum.

Loci communes a *Causis*.

Motus, *Amor*, & *Spes*. Mores *Viri iusti*, & *constantis*.

Dividitur in tres partes, *Exordium*, *Contentionem*, & *Perorationem*.

Interea) In *Exordio* *benevolum* sibi Populum facit, quippe viro constanti. *l. 2. c. 4. r. 25. & 35.* & malevolentiam in Tribunos excitat, quippe Patriæ perniciosos. *l. 2. c. 4. r. 23.*

Ut intercalate) Quod deditionem intercessionem distulerint, in præmium dilationis in Comitio puniantur statim.

Nam quod) Eadem Tribunis hac in re non habendam contendit, quod intercederunt causa sui, non Reip.

Deinde utitur tali syllogismo.

Quod injussu Populi factum est, Populum non tenet.

Hæc sponsio de pace facta est injussu Populi. Ergo.

Neque ego) *Propositio* confirmatur imprimis, quia sponsores eos tantum obligant, qui sponderunt.

An si) Alia ratione ab *Absurdosis*.

Si hæc teneret, etiam teneretur Populus, si spondissemus deditionem urbibus, creationem Regum.

Sed

Sed hoc nemo umquam dixerit. Ergo neque illud.

Atqui non) *Propositio* probatur; rerum enim, quæ spondentur, indignitas vinculum non levat, & si tenetur in uno, tenetur in omnibus.

Erne illud) Per *prolepsin* respondet Objectioni adversariorum dicentium, ideo teneri sponsione populum, quod a Consulibus sponsio facta sit; idque ex ipsorum hostium testimonio refutat.

Nec a me) Deos ait ademisse hostibus mentem, ut contenti sponsione Magistratum, iussu Populi, & Senatus Decreto firmari eandem neglexerint, quod facere commode potuissent. Hac autem ratione *Confidentes* Cives facit, quasi Deos jam habeant faventes. *l. v. c. 5. r. 60.*

Quid enim) *Assumptio* primi syllogismi, quod neque Populus quidquam sponderit, neque spondere alios iusserit.

Nihil ergo) *Complexio*, quæ talis est. Ergo Populus non tenetur ea sponsione, sed nos tantum, qui sponsionis auctores fuimus.

Quod ad) Consultationem de Tribunorum deditione pertinere ad Populum dicit.

Nos interim) *Peroratio* habet Apollitrophem ad Collegam Veturium, qua eum hortatur, ut hunc casum secum constanter ferat.

Sententia.

Sponsio neminem præter sponsorem obligat.

Frustra spondes, quod non est arbitrii tui.

Humana consilia divina necessitate superantur.

O R A.

ORATIONIS LVII.

Postumii ad Populum contra Tribunos

Argumentum.

Livius, & Metellus Tribuni Plebis, quod & ipsi dedi deberent, deditioni intercedebant; contra quos ita Postumius ad Populum.

Loci communes a *Causis*.

Motus, *Amor*, & *Spes*. Mores *Viri iusti*, & *constantis*.

Dividitur in tres partes, *Exordium*, *Contentionem*, & *Perorationem*.

Interea) In *Exordio* benevolum sibi Populum facit, quippe viro constanti. l. 2. c. 4. r. 25. & 35. & malevolentiam in Tribunos excitat, quippe Patriæ perniciosos. l. 2. c. 4. r. 23.

Ut intercalata) Quod deditionem intercessione distulerint, in præmium dilationis in Comitio puniantur statim.

Nam quod) Fidem Tribunis hac in re non habendam contendit, quod intercederunt causa sui, non Reip.

Deinde utitur tali syllogismo.

Quod injussu Populi factum est, Populum non tenet.

Hæc sponsio de pace facta est injussu Populi. Ergo.

Neque ego) *Propositio* confirmatur imprimis, quia sponsores eos tantum obligant, qui sponponderunt.

An si) Alia ratione ab *Absurdo* sic.

Si hæc teneret, etiam teneretur Populus, si spondissemus deditionem nostris, creationem Regum.

Sed

Sed hoc nemo umquam dixerit. Ergo neque illud.

Atqui non) *Propositio* probatur; rerum enim, quæ spondentur, indignitas vinculum non levat, & si tenetur in uno, tenetur in omnibus.

Erne illud) Per *prolepsin* respondet Objectioni adversariorum dicentium, ideo teneri sponsione populum, quod a Consulibus sponsio facta sit; idque ex ipsorum hostium testimonio refutat.

Nec a me) Deos ait ademisse hostibus mentem, ut contenti sponsione Magistratum, jussu Populi, & Senatus Decreto firmari eamdem neglexerint, quod facere commode potuissent. Hac autem ratione *Confidentes* Cives facit, quasi Deos jam habeant faventes. l. v. c. 5. r. 60.

Quid enim) *Assumptio* primi syllogismi, quod neque Populus quidquam sponponderit, neque spondere alios jussit.

Nihil ergo) *Complexio*, quæ talis est. Ergo Populus non tenetur ea sponsione, sed nos tantum, qui sponsionis auctores fuimus.

Quod ad) Consultationem de Tribunorum deditione pertinere ad Populum docit.

Nos interim) *Peroratio* habet Apotrophen ad Collegam Veturium, qua eum hortatur, ut hunc casum secum constanter ferat.

Sententia.

Sponsio neminem præter sponforem obligat.

Frustra spondes, quod non est arbitrii tui.

Humana consilia divina necessitate superantur.

ORA,

C. Pontii ad Fecialem Romanum

Argumentum.

D Editionem per Fecialem Romanum factam se negat accipere Pontius Samnitiū Imperator, graviterque expostulat ob fœdus violatum.

Loci communes ab *Effectis*.Motus. *Pudor*. Mores *Virigravis*, & *ingenii*.

Quintus) Postumium in principio excusat, qui fidem præstet, quantum in ipso est; Populo autem Romano perfidiam exprobrat hoc modo.

Perfidi sunt Romani, si neque Legiones restituant, neque pacem servant.

Sed horum neutrum faciunt. Ergo.

Populum Rom.) *Propositio* amplificata per Rhetoricam Permissionem.

Nunquamne) *Assumptio*, quæ aliis Romanorum fraudibus confirmatur in Porſenam & in Gallos.

Hoc fide) *Complexio* per Communicationem, & Apostrophen ad Fecialem cum instanti Interrogatione.

Ego vero) Rejicit Dedititios, & Romanorum in rebus ad Deos spectantibus lusum nem acerbe castigat, deditosque abire jubet, quo velint. Videas *Arist.* l. 2. c. 6. t. 65.

Sententia.

Fraus perstringit, non dissolvit perfidiam.
Callidus homines semper aliquam juris
speciem fraudi imponunt.

OR.

Q. Fabii Dictatoris ad suos

Argumentum.

F abius Dictator in bello contra Samnites, suos milites hortatur, ut desertis, incensisque Castris in hostes erumpant.

Loci communes ab *Adjunctis*.Motus *Spes victoria*. Mores *Ducis providi*.Talis est Syllogismus a *necessario*: l. 1. c. 4. p. 43

Ubi adest commeatus inopia, de cernendum est prælio.

Sed nos inopia commeatus premimur.

Ergo prælium committendum est.

Loci angustis) *Assumptio*, & inopiæ causam assignat locorum angustias.

Itaque) *Propositio*, ad quam confirmandam addit non aliunde, quam ex pugna gloriam esse petendam.

Ferte) Loco *Complexionis* exponit, quid fieri velit, & incensorum Castrorum damna ait compensanda hostium præda.

Sententia.

Armis munimenta, non munimentis
arma tuta esse debent.

Tom. V.

E

ORA.

ORATIONIS LX.

C. Menenii Dictatoris

Argumentum.

FActi quidam ambitus Rei Menenium Dictatorem infimulaverant ejusdem criminis, quo se ita purgat Menenius.

Loci communes ab *Antecedentibus*.

Motus, *Indignatio*. Mores *Viri innocentis*.

Tres sunt partes.

Et omnes) *Exordium* a sua innocentia, quam manifestam esse dicit tum ex vita ante acta, tum ex honore summo sibi delato ad id munus obeundum, quod virum innocentem postulabat. l. 3. c. 14. r. 103.

Sed quoniam) Innocentem se ostendit a consilio inimicorum, qui cum alia multa frustra tentassent ad evadendum Judicium, tandem Judicem ipsum Reum facere conati sunt; seque proinde ad abdicandum promptum exhibet, quo res certior fiat. l. 1. c. 6. r. 82.

Vos quæso) *Conclusio* Orationis.

Sententia.

Præstat innocentia, quam majestate honoris tutum criminibus esse.

ORATIONIS LXI.

Sempronii Tribuni in Appium Claudium

Argumentum.

P Sempronius Tribunus Plebis Ap. Claudium accusat violati juris in Censura diutius obtinenda contra Leges.

Loci communes a *Comparatione*, & ab *Effectis*.

Mo-

Motus, *Ira*, & *Odium*. Mores *Viri modesti*, & *iustitiam amantis*.

Dividitur in tres partes, *Exordium*, *Contentionem*, & *Perorationem*.

En Quirites) *Exordium* sumitur ab odio Claudie gentis, quo pop. Roman. multis in rebus Majores Appii persecuti sunt, otio, & commodo Plebis semper infesti. *Ex Arist.* l. 2. c. 4. r. 37.

Altero anno se ipse) Cum ipse haberet Comititia.

Duo exercitus) Alter, qui ex Castris venerat; alter ex Plebe.

Iane Contentio; cum enim Appius Cenfor recusaret post annum cum dimidio se abdicare Censura, quod diceret, legem Æmiliam, quæ jubebat sesquiannuam esse Censuram, eos tantum tenuisse Cenfores, sub quibus lata est, reliquos continuare posse Magistratum per quinquennium, ut lege 12. Tabularum præscriptum erat; ita contra arguit: Quod per centum jam annos alii fecerunt, tu quoque facere debes.

Sed per centum jam annos alii habuere sesquiannuam Censuram. Ergo.

Iane) *Propositio*.

Quia hanc) Per *prolepsin* confirmatur eadem *propositio*, quia Lex Æmilia posterior abrogat antiquam 12. Tabularum.

An hoc) Hujusmodi Epicheremate tale continetur Dilemma.

Vel dicis populum lege Æmilia non teneri, vel cum Populus teneatur, tamen non teneri.

Utrumque est absurdum. Ergo.

Tenuit) Per *comparationem* deinde ab *Exemplis* Furii, & Gegani Cenforum, qui Legis Auditorem ærarium fecerant, tanto exarserant

ORATIONIS LX.

C. Menenii Dictatoris

Argumentum.

FACI quidam ambitus Rei Menenium Dictatorem infimulaverant ejusdem criminis, quo se ita purgat Menenius.

Loci communes ab *Antecedentibus*.

Motus, *Indignatio*, Mores *Viri innocentis*.

Tres sunt partes.

Et omnes) *Exordium* a sua innocentia, quam manifestam esse dicit tum ex vita ante acta, tum ex honore summo sibi delato ad id munus obeundum, quod virum innocentem postulabat. *l. 3. c. 14. r. 103.*

Sed quoniam) Innocentem se ostendit a consilio inimicorum, qui cum alia multa frustra tentassent ad evadendum Judicium, tandem Judicem ipsum Reum facere conati sunt; seque proinde ad abdicandum promptum exhibet, quo res certior fiat. *l. 1. c. 6. r. 82.*

Vos quæso) *Conclusio* Orationis.

Sententia.

Præstat innocentia, quam maiestate honoris tutum criminibus esse.

ORATIONIS LXI.

Sempronii Tribuni in Appium Claudium

Argumentum.

P Sempronius Tribunus Plebis Ap. Claudium accusat violati juris in Censura diutius obtinenda contra Leges.

Loci communes a *Comparatione*, & ab *Effectis*.

Mo-

Motus, *Ira*, & *Odium*. Mores *Viri modesti*, & *iustitiam amantis*.

Dividitur in tres partes, *Exordium*, *Contentionem*, & *Perorationem*.

En Quirites) *Exordium* sumitur ab odio Claudiae gentis, quo pop. Roman. multis in rebus Majores Appii persecuti sunt, otio, & comodo Plebis semper infesti, *Ex Arist. l. 2. c. 4. r. 37.*

Altero anno se ipse) Cum ipse haberet Comitia.

Duo exercitus) Alter, qui ex Castris venerat; alter ex Plebe.

Itane Contentio; cum enim Appius Censor recusaret post annum cum dimidio se abdicare Censura, quod diceret, legem Æmiliam, quæ jubebat sesquiannuam esse Censuram, eos tantum tenuisse Censores, sub quibus lata est, reliquos continuare posse Magistratum per quinquennium, ut lege 12. Tabularum præscriptum erat; ita contra arguit: Quod per centum jam annos alii fecerunt, tu quoque facere debes.

Sed per centum jam annos alii habuere sesquiannuam Censuram. Ergo.

Itane) *Propositio*.

Quia hanc) Per *prolepsin* confirmatur eadem *Propositio*, quia Lex Æmilia posterior abrogat antiquam 12. Tabularum.

An hoc) Hujusmodi Epicheremate tale continetur Dilemma.

Vel dicis populum lege Æmilia non teneri, vel cum Populus teneatur, tamen non teneri.

Utrumque est absurdum. Ergo.

Tenuit) Per *comparationem* deinde ab *Exemplis* Furii, & Gegani Censorum, qui Legis Auctorem ærarium fecerant, tanto exarserant

in eum odio; & Plautii Collegæ, & Interregis, ac Dictatoris, qui se suo tempore Magistratibus sponte abdicabant.

Ærarium) Illum fieri ærarium dicebant, quem Censores Tribu movissent.

Quem tu regem) Comparationis cum Collega *invidiam* auget hoc modo alia *Comparatione*.

Turpe esset, si quis Rex sacrificulus creatus diceret se creatum, ut optimo jure Romæ Rex sit, non tantum Sacrificiorum.

Ergo est etiam turpe, Te creatum Censorem velle contra leges, tuoque arbitrio Censuram gerere.

Nolo ego) Complexio primi syllogismi.

Triennium) Amplificat superbiam Appii per *Dilemma*.

Aut solus Censor eris, aut Collegam subrogabis.

Utrumque est turpe. Ergo.

Hec quidem) Approbatio *Assumptionis* quoad primam partem.

Quem ne in) Probat non esse subrogandum Collegam a *Comparatione Majorum*.

In demortui Censoris locum non potest alter subrogari.

Ergo neque in locum illius, qui se Magistratu abdicavit.

Facitet) Probat *Antecedens* ex calamitatibus, quæ Reip. accidebant, cum illud fieret; nam sub ipso Claudio gens Potitia extirpata est, & antea sub Papirio Roma capta est a Gallis. De Potitiis autem vide Liv. lib. 1.

Ego te Peroratio, qua superbix Appii suam modestiam opponit: l. 2. c. 4. r. 26. & nisi paruerit, carcerem minatur: additque rationem, quia solus gerere Censuram non poterat, cum

dis-

differrentur Comititia ex Majorum instituto, si iisdem Comititiis duo simul creari non potuissent.

Sententia.

Boni Civis est, æquo, & pari jure cum aliis vivere.

Ubi duæ Leges contrariæ sunt, antiquæ derogat nova.

Sunt quos nec Lex, nec pudor coercet.

Ex Dec. 1. Lib. x.

ORATIONIS LXII.

Decii Consulis pro Sacerdotio Plebejo

Argumentum.

Tribuni Plebis legem promulgaverant, ut ex Plebe etiam elegerentur Augures, & Pontifices, quam ita suadet Dei contra alterum Consulem Ap. Claudium.

Loci communes ab *Antecedentibus*, & a *Comparatione*.

Motus, Odium. Mores viri pro communi libertate pugnantis.

Partes sunt tres.

Exordium autem sumit a narratione rerum pie, ac utiliter a Patre, & aliis Plebeis pro Rep. gestarum; ubi pulcherrima adest hypotyposis Patris Decii se devoventis.

Quod cum ita) Ita igitur primum ab *Antecedentibus*:

Qui Consulatum, Censuram, Triumphum obtinuerunt, possunt etiam Pontificatum obtinere.

Plebei ea omnia jam sæpe obtinuerunt.

Ergo.

E 3

Quid

Quid autem) Deinde sic a *Præjudiciis*.
Decemviri Sacris faciundis Plebei etiam sunt.

Ergo & alia Sacerdotia conferri possunt Plebi.

Sabinum) Tertio a *Comparatione*.

Majus est recipi in numerum Patritiorum, quam Sacerdotum.

Sed Claudius Sabinus advena receptus est in numerum Patritiorum.

Ergo & nos Plebei Cives Romani creari Pontifices possumus.

Multa nobiscum) Auget vim *Comparationis*, quod jam Plebei tot Magistratum insignibus ornati sint, quod supra etiam dixit.

L. Sextius) Respondet ad id, quod Appius objiciebat, Auspicia esse tantum apud Patritios, idque triplici ratione infirmat. 1. quia idem obiectum fuerat Plebeiis etiam in aliis Magistratibus obtinendis. 2. quia re ipsa apparuerat, imperium & auspicium non minus esse in Plebeiis prosperum, quam in Patritiis. 3. quia & Patritii non semper tales fuerunt, sed simul ac insignes numerare Majores potuerunt, quod etiam Plebei facturi sunt.

Nihil est) *Peroratio*, qua Patritiorum arrogantiam deridet, Plebemque hortatur, ut Legem jubeat. l. 2. c. 2. r. 9.

Sententia.

Deus Personam non curat, sed gratus ei est, quicumque caste, & religiose eum colit.

Non de cælo demittuntur magni nominis Viri, sed virtute fiunt.

Ex

E X

DECADIS TERTIÆ

LIB. I.

ORATIONIS LXIII.

Annonis in Carthaginensium Senatu

Argumentum.

Cum ageretur in Senatu Carthaginensium, an esset in Hispaniam mittendus Annibal ad exercitum, necne, sic Anno dissuadet.

Loci communes a *Causis* & a *Consequens*.

Motus, Timor, Mores *providi Senatoris*.

Tria præstat. 1. proponit sententiam. 2. eam probat quoad utramque partem. 3. concludit quid agendum sit.

Et æquum) Sententia Annonis ambigua, qua & assentire videbatur Asdrubali, & ab eodem dissentire.

Florem ætatis) Ita explicat primam partem a *Causa finali*, quæ cum sit turpis, maximam etiam affert Adversariis turpitudinem.

Jure a Filio repetitur, quod ereptum est a Patre.

Sed Pater Amilcar eripuit pudicitiam Asdrubali.

Ergo Asdrubal jure eam repetit a filio Annibale.

Nos ramentum) Altera Sententiæ pars, quam primo confirmata *diversis*.

Rudes Adolescentes militiæ assuefacerere debemus.

E 4

Ergo

Quid autem) Deinde sic a *Præjudiciis*.

Decemviri Sacris faciundis Plebei etiam sunt.

Ergo & alia Sacerdotia conferri possunt Plebi.

Sabinum) Tertio a *Comparatione*.

Majus est recipi in numerum Patritiorum, quam Sacerdotum.

Sed Claudius Sabinus advena receptus est in numerum Patritiorum.

Ergo & nos Plebei Cives Romani creari Pontifices possumus.

Multa nobiscum) Auget vim *Comparisonis*, quod jam Plebei tot Magistratum insignibus ornati sint, quod supra etiam dixit.

L. Sextius) Respondet ad id, quod Appius objiciebat, Auspicia esse tantum apud Patritios, idque triplici ratione infirmat. 1. quia idem objectum fuerat Plebeiis etiam in aliis Magistratibus obtinendis. 2. quia reipsa apparuerat, imperium & auspicium non minus esse in Plebeiis prosperum, quam in Patritiis. 3. quia & Patritii non semper tales fuerunt, sed simul ac insignes numerare Majores poterunt, quod etiam Plebei facturi sunt.

Nihil est) *Peroratio*, qua Patritiorum arrogantiam deridet, Plebemque hortatur, ut Legem jubeat. l. 2. c. 2. r. 9.

Sententia.

Deus Personam non curat, sed gratus ei est, quicumque caste, & religiose eum colit.

Non de cælo demittuntur magni nominis Viri, sed virtute fiunt.

DECADIS TERTIÆ

L I B. I.

O R A T I O N I S LXIII.

Annonis in Carthaginensium Senatu

Argumentum.

Cum ageretur in Senatu Carthaginensium, an esset in Hispaniam mittendus Annibal ad exercitum, necne, sic Anno dissuadet.

Loci communes a *Causis* & a *Consequentibus*.

Motus, *Timor*, Mores *providi Senatoris*.

Tria præstat. 1. proponit sententiam. 2. eam probat quoad utramque partem. 3. concludit quid agendum sit.

Et æquum) Sententia Annonis ambigua, qua & assentire videbatur Asdrubali, & ab eodem dissentire.

Florem etatis) Ita explicat primam partem a *Causa finali*, quæ cum sit turpis, maximam etiam affert Adversariis turpitudinem.

Jure a Filio repetitur, quod creptum est a Patre.

Sed Pater Amilcar eripuit pudicitiam Asdrubali.

Ergo Asdrubal jure eam repetit a filio Annibale.

Notamen) Altera Sententiæ pars, quam primo confirmata *diversis*.

Rudes Adolescentes militiæ assuescere debemus.